

^ KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 10 (455) 30 Sentyabr-İlon-06 Oktyabr-Cotmeh, sal 2019
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Hêjaye:

**Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!**

**Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.**

**Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.**

Səbahəddin Eloğlu

Səh. 2

**Prezident İlham Əliyev Bakı Nəqliyyat Agentliyinin “Koroğlu”
Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzinin açılışında iştirak edib**

Səh. 4

**Irak Cümhurbaşkanı Berhem Salih BM'de
Kürtçe konuştu: Sizleri kutluyorum**

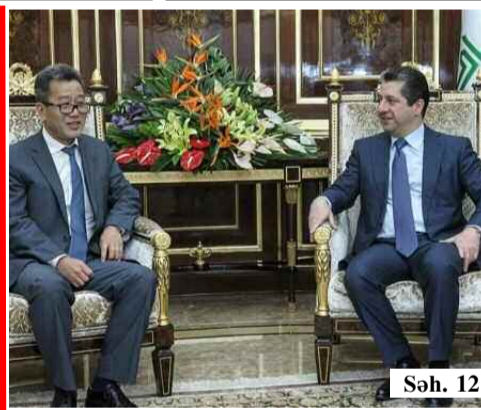
Səh. 8

**Serok Barzanî peyamekî
pîrozbahiyê belav kir**

Səh. 5

**Başkan Neçirvan Barzanî:
Üniversitelere desteğimiz sürecektir**

Səh. 12

**Serokwezîr Barzanî
pêşwazî li Konsolê Çînê kir**

Səh. 9

**Ma çend nivîskarên kurd wek
Firat Cewerî di nav me de hene?**

Səh. 10

**Serokê fraksiyona PDKê daxwaza nasandina 25ê
İlonê wek roja niştimanî ya gelên Kurdistanê dika!**

**Prezident Administrasiyasının sektor
müdiri Gəncədə sakinlərlə görüşüb**

Səh. 3

**Aliyên Kurdistanî li ser lîsteyeke hevbeş
li Kerkûk û navçeyên Kurdistanî rêkeftin**

Səh. 9

1916 Kürd Tehciri

Səh. 6

**Li Amedê roja 41'emîn:
Mafê Kurdan tê binpêkirin**

Səh. 10

DAİŞê êrişî Xaneqînê kir û 3 welayiyên Kurd kuştin

Səh. 7

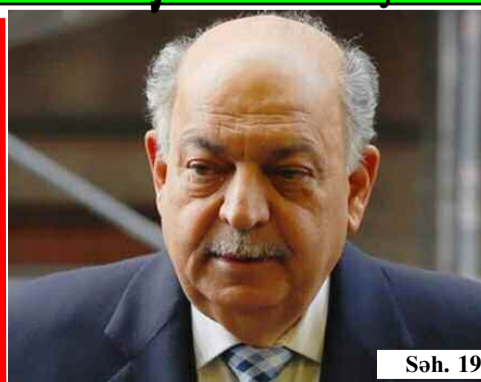
Li Amedê çalakîyên bi kurdî

Səh. 13

Səh. 18

**Лавров призвал к урегулированию ситуации
в Персидском заливе через диалог**

Səh. 19

**Эрбиль и Багдад работают над “дорожной
картой” по урегулированию нефтяных споров**

Səh. 19

**Союз студентов Курдистана отметил вторую
годовщину референдума о независимости**

Səh. 20

**Сирия требует вывода американских и
турецких войск с территории страны**

Prezident İlham Əliyev Bakı Nəqliyyat Agentliyinin “Koroğlu” Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzinin açılışında iştirak edib

Sentyabrın 25-də Bakı Nəqliyyat Agentliyinin “Koroğlu” Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzinin açılışı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər.

Son illərdə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda sürətli sosial-iqtisadi inkişafın təmin olunması istiqamətində nəhəng layihələr icra edilir. Bütün bunlar vətəndaşların sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına, insanların rahatlığının, təhlükəsizliyinin təmin olunmasına yönəlib. Hazırda ölkədə keyfiyyətli ictimai nəqliyyat xidmətlərinin göstərilməsi ilə bağlı görülən işlər də məhz bu amildən qaynaqlanır.

Prezident İlham Əliyevin tapşırıq və göstərişlərinə əsasən, son illərdə nəqliyyat parkının müasirləşdirilməsi, sərnişinlərin müntəzəm marşrut avtobuslarından təhlükəsiz və rahat istifadəsini təşkil etmək məqsədilə bir sıra layihələr icra olunub. Bu layihələrdən biri də ictimai nəqliyyat sistemində yenilik olan Nəqliyyat Mübadilə mərkəzlərinin - HUB-ların yaradılmasıdır. Bu konsepsiyada əsas məqsəd sərnişinlərin rahat gediş-gəlişinin təmin edilməsi, şəhərdə nəqliyyatın mobilliyinə nail olunması, Bakının mərkəzi hissəsində nəqliyyat sıxlığının aradan qaldırılmasıdır. Bu layihənin icrası vətəndaşların rahatlığı ilə yanaşı, sərnişindəşimada təhlükəsizlik baxımından da mühüm rola malikdir.

Bakı Nəqliyyat Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Vüsal Kərimli “Koroğlu” Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzində yaradılan şərait barədə dövlətimizin başçısına və birinci xanıma məlumat verdi.

Qeyd edildi ki, Heydər Əliyev və Ziya Bünyadov prospektlərinin kəsişmə nöqtəsi, Böyükşor qovşağı, eləcə də metronun “Koroğlu” stansiyasının yaxınlığındakı bu Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzi ilk HUB olaraq 2016-cı ildə təşkil edilib. Pilot layihə olaraq mərkəz əvvəlcə yüngül konstruksiyalardan hazırlanmışdı. Lakin sonradan əhalidən gələn müraciətlərlə əlaqədar “Koroğlu” HUB 2019-cu ildə əsaslı şəkildə yenidən qurulub və burada müasir nəqliyyat infrastrukturunu yaradılıb.

Dövlətimizin başçısının tapşırığına əsasən, Agentlik tərəfindən Bakı şəhərinin əsas giriş-çığış ərazilərində 5 böyük HUB təşkil edilib, şəhər və qəsəbələrdə isə 6 kiçik HUB-ın yaradılması planlaşdırılıb. Bütün

mərkəzlərdə buradakı kimi ən yüksək şərait yaradılacaq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Əlbəttə, biz bu sahəyə böyük

logiyaları avadanlığı, havalandırma sistemi ilə təchiz edilmiş 10 gözləmə zalı var. Gözləmə zalları Azərbaycanın elm, ədə-

mətləndirdi.

Mərkəzin əsas özəlliklərindən biri də ərazidəki istirahət parkıdır. Parkda qurulan ən

nişin tutumu yüz nəfərlikdir.

Prezident İlham Əliyev əlavə müasir avtobusların alınması ilə bağlı tapşırıqlarını verdi.

diqqət göstəririk. Çünki vətəndaşların rahatlığı hər şeydən üstündür. Ona görə ən müasir avtobuslar alınır, nəqliyyatla və təhlükəsizliklə bağlı çox ciddi tədbirlər görülür. Bu işləri davam etdirin. Şəhərimizin hər bir yerində ən yüksək səviyyəli nəqliyyat şəraiti yaradılmalıdır.

Məlumat verildi ki, paytaxtın yollarında yeni səkilər salınıb, görmə əngəlli vətəndaşlar üçün şərait yaradılıb. Hökumət evinin arxasında pilot layihə kimi velosiped yolunun salınması nəzərdə tutulur. Yolun 100 metrlik hissəsi artıq hazırdır. İndi velosiped yolunun örtüyü ilə bağlı təcrübələr aparılır. Bu yolun salınmasında əsasən yerli materiallardan istifadə edilir. Bakı şəhərində ümumilikdə 18,5 kilometrlik, ilk mərhələdə isə 7,5 kilometrlik velosiped yolunun salınması nəzərdə tutulur.

Diqqətə çatdırıldı ki, şəhərdə parklanma ilə əlaqədar ilkin mərhələdə 600-dək yer müəyyənləşdirilib. İndi bu istiqamətdə infrastruktur işləri görülür.

Sonra dövlətimizin başçısı və birinci xanım platformalarda və gözləmə zallarında yaradılan şəraitlə maraqlandılar.

Bildirildi ki, burada dörd platformadan ibarət avtobus terminalı inşa edilib. Platformalarda müasir informasiya texno-

biyyat, mədəniyyət, incəsənət, tarix, idman sahələrində əldə etdiyi uğurları, zəngin dəyərləri əks etdirən yazılı və qrafik məlumatlar əsasında tərtib edilib. Hər bir zalda maarifləndirici məlumatlarla yanaşı, kitab rəfləri də quraşdırılıb. Gözləmə zalları ilə yanaşı, mərkəzdə 5 köşk, 1 idarəetmə otağı, tibb məntəqəsi, ana və uşaq otağı inşa edilib. Zallar içməli su ilə də təmin olunub.

Ətraf kənd və qəsəbələri şəhər mərkəzi ilə birləşdirən 30 müntəzəm marşrut xətti üzrə 430-a yaxın avtobusun fəaliyyət göstərdiyi mərkəzin xidmətlərindən gün ərzində 270 min nəfərə yaxın sərnişin istifadə edəcək. Ümumilikdə isə gün ərzində Bakı şəhərində 2,2 milyon sərnişin daşınır. Burada hər bir marşrut xətti üzrə avtobuslar üçün dayanacaq yeri müəyyən edilib, məlumatlandırıcı lövhələr yerləşdirilib.

Paytaxtın avtobus parkının yenilənməsi məqsədilə Prezident İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamına əsasən 300 yeni avtobus sifariş olunub. Avtobuslardan 168-i artıq BNA-ya təhvil verilib. Oktyabrın sonunda avtobusların sayı 200-ə çatdırılacaq. Ümumilikdə bütün avtobusların ilin yekununda təhvil verilməsi planlaşdırılıb.

Prezident İlham Əliyev burada yaradılmış şəraiti yüksək qiymət

müasir işıqlandırma sistemi gecələr buraya xüsusi gözəllik bəxş edir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Biz bu parkı mənim təşəbbüslə bir neçə il bundan əvvəl yaratmışıq. İndi bura gözəl bir istirahət zonasıdır. Bu da parka bitişik olan bir yerdir. Burada gözəl şərait var. Biz böyük bir ərazini ictimai yerə çevirdik. Çünki bəzi fikirlər var idi ki, burada tikinti aparılsın, binalar tikilsin. Mən icazə vermədim, dedim ki, bura vətəndaşların rahatlığı üçün ictimai zona olmalıdır. İndi bura böyük ərazidir. Şəhərin mərkəzində yeni gözəl istirahət və nəqliyyat mərkəzi yaradılıb.

Sonra dövlətimizin başçısı və birinci xanım Türkiyənin BMC şirkətinin istehsalı olan avtobusa baxdılar.

Məlumat verildi ki, sərnişindəşimə tələblərinə tam cavab verən bu avtobuslar rahatlığı ilə fərqlənir. Avtobusların ən üstün cəhəti onun sıxılmış təbii qaz mühərriki olmasıdır. “BakuBus” MMC üçün əvvəllər sifariş edilən avtobuslar 300 kilometr məsafə qət edə bilirdisə, sıxılmış təbii qaz mühərriki avtobuslarda bu məsafəni 600 kilometrədək artırmaq mümkün olub. Bu avtobusların salonu və mühərrik sistemi tamamilə dəyişdirilir. İyirmi altı oturmaq yeri olan avtobusların ümumi sər-

Qeyd edək ki, “Koroğlu” Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzi istər yol hərəkətinin təşkili, istərsə də sərnişindəşimə sahəsinə müsbət töhfə verəcək. Bu mərkəz şəhərdaxili və şəhərlərarası avtobuslar, metro və dəmir yolu nəqliyyatı kimi ictimai nəqliyyat növlərini birləşdirən və onların arasında daşımaları asanlaşdıran nəqliyyat infrastrukturudur. HUB konsepsiyası əsasən şəhərətrafı ərazilərdən şəhər mərkəzinə gələn avtobusların hərəkətinin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təşkili, həmçinin sərnişindəşimada səmərəli idarəetmənin və nəzarət mexanizminin gücləndirilməsində mühüm rol oynayır.

Son illərdə dövlətimizin başçısının sərəncamlarına, tapşırıq və göstərişlərinə uyğun olaraq, Bakının qəsəbə və kəndlərində müasir yollar salınıb, orada yaşayanların sosial məsələlərinin həlli üçün konkret addımlar atılır. Bu mərkəzin yaradılması da bu istiqamətdə atılan addımların ardıcıl xarakter aldığı göstərir. Belə ki, bu infrastruktur Bakının qəsəbələrində yaşayanların şəhər mərkəzinə, həmçinin əks istiqamətə rahat və təhlükəsiz hərəkətini təmin etməklə, ümumilikdə, paytaxtda sərnişindəşimə xidmətinin müasirləşdirilməsinə töhfə verəcək.

Prezident Administrasiyasının sektor müdiri Gəncədə sakinlərlə görüşüb

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov və Prezident Administrasiyasının Ərazi-təşkilat məsələləri şöbəsinin sektor müdiri Vəfadar Bağirov sakinlərlə görüşüb. Görüşdə vətəndaşların şikayət və təklifləri dinlənilib, onları narahat edən problemlərin araşdırılaraq aradan qaldırılması üçün müvafiq göstərişlər verilib.

bunlar təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xidmət edəcək.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov sakinlərin şikayət və təkliflərinə cavab olaraq bildirib ki, hazırda şəhərdə geniş miqyaslı abadlıq-quruculuq işləri həyata keçirilir. Gəncədə 98 küçənin asfaltlanması, 50 çoxmərtəbəli binanın dam örtüyünün dəyişdirilməsi, 93 çoxmənzil-

Su təminatının yaxşılaşdırılması, şəhərin bəzi ərazilərində mavi yanacaqın təzyiqinin normallaşdırılması, işlə təminat, sərnişindaşımada xidmət səviyyəsinin yüksəldilməsi, çoxmənzilli binaların dam örtüklərinin dəyişdirilməsi, lift təsərrüfatının yenilənməsi və digər məsələlər görüşdə səsləndirilən müraciətlərin əsasını təşkil edib.

Görüşdə iştirak edən şəhər sakini Rövşən Cavadov şəhərdə aparılan geniş miqyaslı abadlıq-quruculuq işlərinə görə dövlət başçısı və şəhər rəhbərlərinə öz minnətdarlığını ifadə edib. O, şəhərin əsas yolları ilə yanaşı, ara küçələrin də asfaltlanaraq səliqə səhmana salınmasını, işıq dirəklərinin yenilənməsini xahiş edib.

Gülnaz Məmmədova isə şəhərdə uşaqlar üçün oyun meydançalarının az olduğunu dilə gətirib. O sakinlər adından binaların həyətlərinin abadlaşdırılmasını, uşaqlar üçün oyun sahələrinin yaradılmasını xahiş edib.

Görüşdə 18 nömrəli tam orta məktəbin kollektivi də iştirak edib. Kollektiv adından çıxış edən məktəbin müəllimi Rəhilə Abbasova təhsil ocağında yaradılan şəraitə görə ölkə rəhbəri, Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya minnətdarlığını bildirib. O qeyd edib ki, məktəbin şəhid müəllimi Nizami Aydının adını daşıyan təhsil müəssisəsinin təmirsiz olması onları narahat edirdi. Bu gün məktəb əsaslı şəkildə yenidən qurulub, müasir dərs vəsaitləri və lazımı avadanlıqlarla təchiz olunub. Bütün

li binada lift təsərrüfatının yenilənməsi nəzərdə tutulur. Bildiyiniz kimi, əhalinin içməli suya olan tələbatını ödəmək üçün şəhərin su təsərrüfatı yenilənir, kanalizasiya sistemləri yenidən qurulur. O həmçinin bildirib ki, Gəncənin 46 tam orta məktəbdən 39-u əsaslı şəkildə təmir olunub. Bütün bunlar ölkə rəhbəri, möhtərəm Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın Gəncə və gəncəliyə göstərdikləri diqqət və qayğının nəticəsidir.

Müraciət, təklif və çıxışları dinləyən Prezident Administrasiyasının Ərazi-təşkilat məsələləri şöbəsinin sektor müdiri Vəfadar Bağirov, sakinləri narahat edən məqamlara münasibət bildirib. O qeyd edib ki, bu gün ölkənin hər yerində olduğu kimi, Gəncədə də geniş abadlıq-quruculuq işləri həyata keçirilir. Vəfadar Bağirov vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya Gəncəyə xüsusi diqqət göstərirlər. Bu gün şəhər sakinlərini narahat edən məsələlər ölkə rəhbərlərinə məlumdur. Bunlardan ən önəmli yeni iş yerlərinin açılması məsələsidir. Gələcəkdə Gəncədə bir sıra böyük sosial yönümlü və infrastruktur layihələri icra olunacaq ki, bu da burada minlərlə iş yerlərinin açılmasına imkan yaradacaq. Görüşdə ümumi məsələlərlə yanaşı, sakinlərin fərdi problemləri də dinlənilib. Səsləndirilən məsələlərin əksəriyyəti yerində öz həllini tapıb, digərlərinin araşdırılaraq aradan qaldırılması üçün müvafiq tapşırıqlar verilib.

Samux rayonunda "Milli-mənəvi dəyərlərimiz və xalçaçılıq" mövzusunda seminar keçirilib

Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzində "Milli-mənəvi dəyərlərimiz və xalçaçılıq" mövzusunda seminar keçirilib. Seminarı açır olan Samux Rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin əməkdaş Qılıçova Zənfira öz çıxışında milli mənəvi dəyərlərimizin qorunmasında geniş nitq söylədi. O, vurğuladı ki, milli mənəvi dəyərlərimizə sahib çıxmaq hər kəsin borcudur. Xalqımız qədimdən

olduqca zəngin mənəvi aləmə sahib olmuşdur. Dünyanın ən qədim xalçaçılıq mərkəzlərindən olan Azərbaycanda da bu ənənələrin qədim tarixi vardır. Xalçalarımız isə mənəvi dəyərlərimizi özündə əks etdirən ən parlaq güzgüdür. Seminar iştirakçılarına öncə xalçaçılıq haqqında geniş məlumat verildikdən sonra, xalçaçılıqdan bəhs edən qısa videolar izləndi. Daha sonra iştirakçılarla xalça naxışları, onların daşdığı mənalar, mənəvi dəyərlərimizi sıx surətdə bağlılığı haqqında Mərkəzin əməkdaşları Namazova Güllay, Mirzəyeva Ramilə müzakirə verdi. Seminar diskussiya şəklində davam etdirildi.

Zakir Fərəcov növbəti səyyar qəbul-görüşünü Sumqayıt şəhər 8-ci mikrorayon ərazisində keçirib

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərəcov növbəti səyyar qəbul-görüşünü Sumqayıt şəhər 8-ci mikrorayon ərazisində keçirib.

Görüşdə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məsul işçisi Vəfadar Bağirov, Sumqayıt şəhər İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının məsul işçiləri, xidmət təşkilatlarının rəhbərləri və şəhər sakinləri iştirak ediblər.

Qəbulda Sumqayıt şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərəcov sakinləri salamlayaraq bildirib ki, son illərdə görülmüş işlər nəticəsində şəhər sakinlərini narahat edən məsələlər, mövcud problemlərin həlli istiqamətində müsbət nəticələr əldə olunub. Sumqayıt şəhərində mütəmadi olaraq vətəndaşlarla görüşlər keçirilir, onların müxtəlif məsələlərlə bağlı müraciətlərinin, ərizə və şikayətlərinin həll olunması üçün tədbirlər görülür.

Fərəcov son illər ərzində Sumqayıt şəhərində, eləcə də səyyar qəbulun keçirildiyi 8-ci

mikrorayon ərazisində görülmüş işlərdən danışılıb, qarşıdakı hədəfləri açıqlayıb.

Səyyar qəbulda sakinlər tərəfindən qaldırılan məsələlər dinlənilib, vətəndaşların müraciətlərində qeyd olunan məsələlərin bir qismi yerində həll olunub, araşdırılmasına ehtiyac olan bir sıra məsələlərin isə qanunvericiliyə uyğun, oper-

ativ həlli üçün aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə müvafiq tapşırıqlar verilib. Görüşdə iştirak edən şəhər sakinləri Sumqayıtda həyata keçirilən abadlıq-quruculuq və yenidənqurma işlərindən razılığını ifadə ediblər, onların müraciətlərinə xüsusi diqqətlə yanaşıldığını görə şəhər rəhbərlərinə öz minnətdarlıqlarını bildirdilər.

DAŞKƏSƏN RAYON İCRA HAKİMİYYƏTİNİN BAŞÇISI ƏHƏD ABİYEV QARATAĞLAR KƏNDİNDƏ VƏTƏNDAŞLARIN NÖVBƏTİ SƏYYAR QƏBULUNU

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev təsdiq edilmiş qrafikə uyğun olaraq sentyabrın 25-də uçqar dağ ətəyində yerləşən Qaratağlar kəndində vətəndaşların növbəti səyyar qəbulunu keçirib.

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev səyyar qəbulda çıxış edərək bildirmişdir ki, bu gün Rayon İcra Hakimiyyətinin məsul işçilərinin, rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının, idarə, müəssisə və təşkilat rəhbərlərinin iştirakı ilə yerlərdə keçirilən səyyar qəbulun qrafikə uyğun olaraq kənd sakinləri ilə görüşə gəlmişik.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən ölkə əhalisini narahat edən sosial məsələlərin həlli daim diqqət mərkəzində saxlanılır, ölkədə həyata keçirilən dövlət siyasətinin mərkəzində vətəndaşlarımızın rahatlığı və sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması dayanır.

Görüşümüzün də əsas məqsədi siz kənd sakinlərini narahat edən məsələləri öz dilinizdən eşitmək və Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən bu problemlərin vaxtında həlli üçün lazım olan bütün addımları atmaqdır.

Bu gün sosial sahələrin inkişafı, əhalini narahat edən problemlərin yerində həlli məqsədi ilə yerlərdə keçirilən səyyar qəbullar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının diqqət mərkəzindədir və səsləndiriyiniz müraciətlər nəzərə qaydasında icra olunur.

Yerində həlli mümkün olan məsələlər operativ şəkildə həll ediləcək, lazım gəldiyi halda isə aidiyyəti üzrə baş idarə və nazirliklər qarşısında məsələ qaldırılaraq həll edilir.

Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev əhalinin sosial müdafiəsinə və rifah halının yüksəldilməsinə yönəldilmiş qərarlar, eyni zamanda, problemləri kreditlər sahəsində vətəndaşların maliyyə yükünün azaldılması və müavinətlərin artırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə Qaratağlar kənd sakinlərinə ətraflı məlumat verib.

Xüsusilə vurğulamışdır ki, Azərbaycan Respublikasının möhtərəm Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən çox uğurla aparılan siyasətin təməlinə xalqa xidmət dayanır.

Sentyabr ayından minimum əməkhaqqı 250 manata çatdırılıb. Bütün mərkəzi və yerli dövlət orqanlarının, hərbi qulluqçuların,

miyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev sakinlərin müraciətlərini dinləyib.

Səyyar qəbulda sakinlərin müraciəti əsasən kənd ərazisində olan istismara yararsız vəziyyətə düşmüş elektrik dirəklərinin və naqillərinin dəyişdirilməsi, kəndə təbii qaz xəttinin çəkilməsi, yolun təmiri, işlə təmin olunma və digər məsələlərlə bağlı olub.

eləcə də digər büdcə təşkilatları işçilərinin əməkhaqlarının 40 faiz artırılmasının başlıca səbəbi vətəndaşlarımızın sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində aparılan çox uğurlu islahatlardır.

Əhəd Abiyev bildirdi ki, Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü, suverenliyi, hakimiyyətin xalq iradəsi ilə formalaşdırılması, Azərbaycanın demokratik-hüquqi dövlət olması, vətəndaş cəmiyyətinin fəaliyyətinə təminat verilməsi, sosial dövlətin və əhalinin rifahının təmin edilməsi, eləcə də ümumbəşəri dəyərlər Azərbaycan xalqını birləşdirən ümumi dəyərlərdir. Məhz buna görə də sizlərin hər birini ölkə rəhbərimizin ətrafında həmişə olduğu kimi daha da sıx birləşməyə, ölkəmizdəki əmin-amanlığı, sabitliyi qorumağa, müasir müstəqil Azərbaycanımıza qüdrətlənməsi naminə möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin uğurlu həyata keçirdiyi işlərə hər zaman dəstək olmağa çağırıram. Rayonumuzun inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğıya görə ölkə rəhbərimizə hər birimizin adından dərin minnətdarlığımızı və təşəkkürümüzü bildiririk.

Daha sonra Rayon İcra Haki-

Hər bir sakinin probleminə diqqətlə yanaşan Əhəd Abiyev vətəndaşların müraciətlərini araşdırılması və qaldırılan məsələlərin qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq həllinə dair aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə tapşırıqlar verib.

Sakinlər tərəfindən qaldırılan məsələlərin əksəriyyəti Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyevin müvafiq göstərişi ilə yerində həll edilib, bəzi müraciətlərlə bağlı isə aidiyyəti qurumlara tezliklə qısa müddət ərzində həll edilməsi tapşırılıb.

Sakinlər onların müraciətlərinə baxılması üçün yaradılan yüksək şəraitdən razılıq edərək göstərdiyi diqqət və qayğıya görə möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Qəbulun sonunda Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarına yeni qəbul olunmuş bir qrup kənd sakininə partiyanın üzvlük vəsiqələri təqdim edilib. Yeni üzvlər bir-mənalı olaraq bildirdilər ki, bu gün onların həyatında çox əlamətdar hadisə kimi qalacaq. İnkişaf və müasirlik partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olmaq böyük məsuliyyət və şərəfdir.

Başkan Barzani: Boyun eğmeyenlere selam olsun

Başkan Barzani Kürdistan Bölgesi'nin bağımsızlık referandumunun ikinci yıldönümü vesilesiyle "Bugün tarihi bir gündür. Hiçbir zaman boyun eğmeyenlere selam olsun" mesajını verdi.

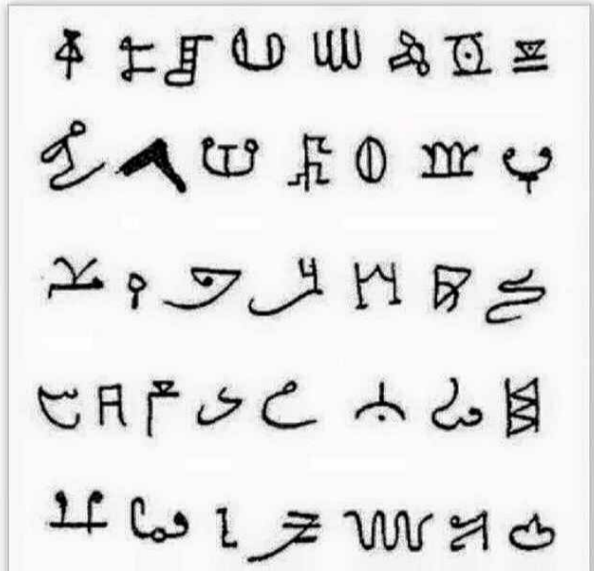
Başkan Mesud Barzani, Kürdistan Bağımsızlık Referandumu'nun 2'nci yıldönümünde, "Bugün özel bir gündür. Hiçbir zaman boyun eğmeyenlere selam olsun" dedi. Başkan Barzani, tarihi bağımsızlık referandumunun 2'nci yıldönümü dolayısıyla Twitter hesabından bir mesaj paylaştı.

25 Eylül'ün özel bir gün olduğunu vurgulayan Başkan Barzani, "Hiçbir zaman boyun eğmeyenlere selam olsun" ifadesini kullandı. nerinaazad.org

Antik Kürt Alfabetesi

M.S. 855 yılında yazmış olduğu Shawq Al-Mustaham adlı kitabında bu alfabeye değinen İslam âlimi İbn Vahşiya (İbn Wahshiyya (Arabic: ابن واھشيہ و بن واھشيہ و بن واھشيہ و بن واھشيہ)), bu antik Kürt Alfabetesi ile yazılmış en az otuz kitabın o dönem Bağdat'ta olduğunu belirtmiştir.

Old Kurdish Alphabet

İbn Vahşiya ayrıca, bu Antik Kürt Alfabetesi'nde yazılmış iki bilim kitabını şahsen Şam'da bulmuş ve Arapça'ya çevirdiğini de yazmıştır.

Bu kitap 1806'da İngilizce'ye çevrilmiştir:

"1806 by Joseph Hammer as Ancient Alphabets and Hieroglyphic Characters Explained; with an Account of the Egyptian Priests, their Classes, Initiation, and Sacrifices in the Arabic Language by Ahmad Bin Abubekr Bin Wahishih"...

HDP İl Binasına Saldırı...

Çocuklarının "dağa kaçırıldığı" iddiasıyla HDP Diyarbakır İl Binası önüne getirtirilen ailelerin eylemi 25'inci

gününde. Eyleme getirtirilen aile sayısı 20'yi geçmezken, beklenen grup parti binasına saldırıda bulundu. Çocuklarının katıldığı bir televizyon programında "kendi istekleriyle dağa çıktıklarını" ifade etmelerine tepki gösteren grup, HDP İl Binasına girmeye çalıştı. Binaya girişleri engellenenler bu kez slogan atarak parti binasına şişe ve taşlarla saldırdı. Polis ablukası altında bulunan HDP binası önündeki saldırganlık aralıkları sürüyor. [Nerina Azad](http://nerinaazad.org)

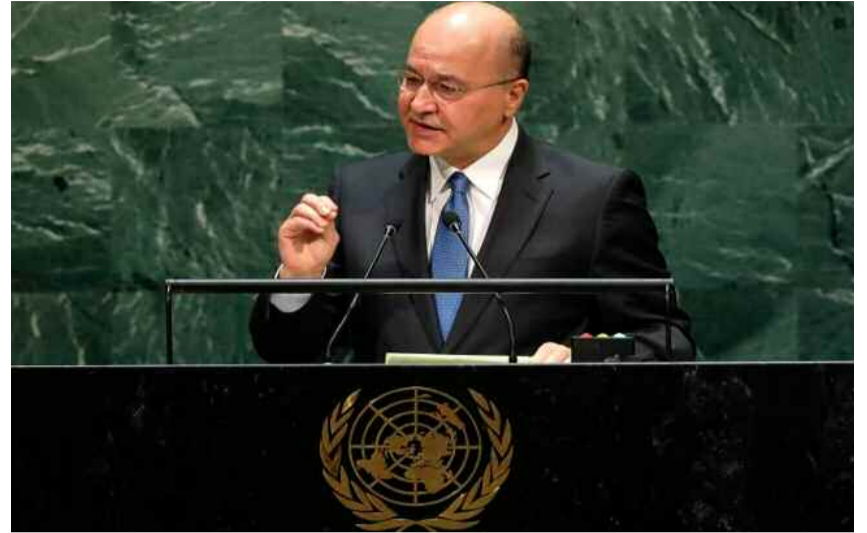
Irak Cumhurbaşkanı Berhem Salih BM'de Kürtçe konuştu: Sizleri kutluyorum

Irak Cumhurbaşkanı Berhem Salih, BM Genel Kurulu konuşmasının bir bölümünde Arapça'dan Kürtçe'ye dönerek Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi halkına seslendi. Kendisi de Süleymaniyeli bir Kürt olan Salih, "Özgür ve refah içindeki bir yaşama, barışa ve güvenliğe ulaşma mücadeleniz için sizleri kutluyorum" dedi.

DUVAR – Irak Cumhurbaşkanı Berhem Salih, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmanın bir kısmında dinleyicilere Kürtçe hitap etti. Salih, konuşmasının bir noktasında Arapça'dan Kürtçe'ye geçerek doğrudan Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi halkına seslendi.

'MÜCADELENİZ İÇİN KUTLUYORUM'

Salih, konuşmasının 40 saniye süren Kürtçe bölümünde şu ifadeleri kullandı: "Halkımızı, gençliğimizi, toplu mezarlarda ve Enfal'deki diktatörlük kurbanlarının ailelerini selamlıyorum. Özgür ve refah içindeki bir yaşama, barışa ve güvenliğe ulaşma mücadeleniz için sizleri kutluyorum. Sizin umutlarınızı ve arzularınızı gerçekleştirmek bizim görevimiz. Yolumuz zorlu ama değişmeyen arzumuz ve

uluslararası toplumun desteğiyle bu yolda başarılı olacağız." Irak Cumhurbaşkanı, konuşmasının devamında İran'la yaşanan gerilimin Irak'ı da yeniden terör ve şiddet sarmalına sokma riski taşıdığı uyarısı yaptı. Salih, "Bölgesel gerilimler, bölgede teröre yeniden yükselme alanı veriyor" diye konuştu. Iraklı lider, ülkesinin tüm komşularıyla iyi ilişkiler kurmak istediği vurgusu da yaptı.

TALABANİ DE KÜRTÇE KONUŞMUŞTU

Salih BM kürsüsünden dünya liderlerine Kürtçe seslenmesi bir ilk

değil. Irak'ın Saddam Hüseyin diktatörlüğü sonrasındaki ilk cumhurbaşkanı olan Celal Talabani de, 2005 yılında BM Genel Kurulu'na Kürtçe seslenerek, "Irak Kürdistanı'nın hem demokratik deneyim, hem de ekonomik, kültürel ve toplumsal gelişme için bir model haline gelmiş olması bir gurur kaynağı" ifadelerini kullanmıştı.

Irak'ın 2005'te yazılan anayasası, cumhurbaşkanının bir Kürt olmasını öngörüyor. Anayasada, Arapça'nın yanı sıra Kürtçe de resmi dil olarak tanımlanıyor. gazeteduvar.com.tr

İran'ın ABD saldırırsa karşılık veririz açıklamasına Irak'tan sert yanıt

İran'ın Bağdat Büyükelçisi İrc Mescidi, "ABD, İran'a karşı askeri saldırıda bulunursa buna biz de kuvvetle karşılık veririz açıklamasına, Irak Savunma Bakanlığı İran Büyükelçisine sert yanıt vererek buna izin vermeyiz dedi.

Mecidi, "ABD, İran İslam Cumhuriyeti'ne karşı askeri saldırıda bulunursa buna biz de kuvvetle karşılık veririz. Irak veya dünyanın neresinde olursa olsun ABD güçlerine saldırırız." ifadelerinde bulundu.

ABD'nin Irak'taki varlığını da kabul etmediklerini dile getiren Mescidi, "ABD'liler Irak'ın ve bölgedeki herkesin iç işlerine karışıyor. ABD güçlerinin Irak ve bölgede buldukları tüm noktalardan çıkarılması gerekiyor. Varlıkları, gerginliği artırıyor ve güvensizlik yaratıyor." dedi.

'İzin Vermeyiz'

Irak Savunma Bakanlığı İran Büyükelçisine sert yanıt vererek, Irak topraklarından ABD'ye karşı bir saldırıya izin verilmeyeceğini ve

bu konunun 'kırmızı çizgileri' olduğunu ifade etti. İran'ın Bağdat Büyükelçisi İrc Mescidi dün yaptığı açıklamada, şayet ABD İran'a yönelik bir saldırı gerçekleştirirse kendilerinin ABD'nin Irak'taki üslerine saldıracağını duyurdu.

Irak Savunma Bakanlığı Sözcüsü Tehsin El Xefaci, İran Büyükelçisi'nin dün yaptığı açıklamaya ilişkin olarak bugün çok sert bir dille, 'Irak topraklarının ABD ile

İran arasında gelişecek bir savaşın meydan muharebesi olmasına izin vermeyeceğiz' dedi.

Irak Savunma Bakanlığı Sözcüsü konuşmasının devamında, Irak topraklarını hiç bir gücün yada ülkenin başka ülkelere karşı savaş yürütme sahası olarak kullanmasına izin vermeyeceklerini, çünkü Irak sınırlarının kendileri açısından 'kırmızı çizgi' olduğunun altını çizdi. [Nerina Azad](http://nerinaazad.org)

Kürt yönetmen Kazım Öz 15 yıl hapis istemiyle yargılanıyor

Hakkında 'örgüt üyeliği' suçlamasıyla dava açılan yönetmen Kazım Öz, 1 Ekim'de ilk kez hakim karşısına çıkacak. Öz'ün 15 yıla kadar hapsi isteniyor.

Yönetmen Kazım Öz, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında Dersim Pertek'de 24 Kasım 2018 tarihinde gözaltına alınmış, Diyarbakır'a götürülmüştü.

İki günlük gözaltı sürecinden sonra Öz, savcılıktaki ifadesinin ardından 'adli kontrol' şartıyla serbest bırakılmıştı.

Öz hakkında Diyarbakır

Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame, 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nce kabul edilmişti.

İddianamede, Kazım Öz hakkında "silahlı terör örgütüne üye olmak" suçlamasıyla 7 yıl 6 aydan 15 yıla kadar hapis cezası isteniyor.

Yönetmen Öz'ün ilk duruşması 1 Ekim Salı günü Dersim'deki 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılacak.

Öz, 2010 yılında Barış ve Demokrasi Partisi'nin Siyaset Akademisi'ne ve Gezi direnişine katılması ile yaptığı bazı telefon konuşmalarıyla suçlanıyor.

Kazım Öz hakkında

'Bahoz' ve 'Zer'in yönetmeni Kazım Öz, Türkiye'de bağımsız sinemanın önde gelen isimlerinden biri olarak tanınıyor.

Uluslararası pek çok festivalden çok sayıda ödül alan yönetmen, son filmi Zer ile Kültür Bakanlığı'ndan destek almıştı.

Ancak yine bakanlık tarafından filmin bazı sahneleri sansürlenmişti, filmin yasaklanan yerleri İstanbul Film Festivali'nde 'siyah sahneler' halinde beyazperdeye taşımıştı. Bunun üzerine bakanlık harekete geçip, siyah sahneleri de sansürlenmişti. krdnews.net

Berhem Salih'ten 'egemenlik' vurgusu

Irak Cumhurbaşkanı Berhem Salih, "Topraklarını ve egemenliğini korumaktan sorumlu olan Irak'ın kendisidir" dedi. ABD Başkanı Donald Trump ile Berhem Salih, New York'ta devam eden Birleşmiş Milletler (BM) 74. Genel Kurulu görüşmeleri kapsamında ikili görüşme gerçekleştirmişti.

Irak Cumhurbaşkanlığı tarafından görüşmeye ilişkin yapılan açıklamada, ikili ilişkilere önemine dikkat çekildiği belirtildi.

ABD Başkanı Donald Trump'la yaptığı ikili görüşmede Berhem Salih'in, "Topraklarını ve egemenliğini korumaktan sorumlu olan Irak'ın kendisidir" dediği belirtildi.

Irak'ın teröre karşı büyük zaferler elde ettiğini dile getiren Salih, "Bizler şimdi yeniden imar üzerine çalışıyoruz" ifadesini kullandı.

Donald Trump ise görüşmede, ülkesinin Irak ile uzun ve iyi ilişkilere sahip olduğunu belirterek, IŞİD'in bitirmenin önemli bir iş olduğunu vurguladı.

Trump, İran ile müzakere ihtimaline ilişkin, "Onlar görüşmek isterler. Bu konu üzerinde henüz çalışmadık. Onlar burada (New York). Biz buradayız ama henüz görüşme konusunda anlaşmadık" ifadesini kullandı.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Pakistan Başbakanı İmran Han ve Almanya Başbakanı Angela Merkel gibi birçok liderin İran konusunda arabuluculuk yapmak istediğini vurgulayan Trump, "Birçok kişi bizi masaya oturtmak istiyor. Ne olacağını göreceğiz ancak şu anda toplantı konusunda anlaşmadık" değerlendirmesinde bulundu.

Salih de ABD'nin Irak'a verdiği destek için Trump'a teşekkür etti. **rudaw.net**

Macron, Türkiye'nin mültecileri kullanarak Suriye'de alan açmaya çalışmasını kabul etmeyeceğiz

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Türkiye'nin mültecileri kullanıp kendisine Suriye'de alan açmaya çalışmasını kabul etmeyeceklerini ifade etti.

Avrupa Konseyi'nin 70'inci yıl etkinlikleri kapsamında geldiği Strasbourg'ta konuşan Macron, Türkiye'ye sert eleştiriler yöneltti.

Türkiye'de insan hakları savunucuları ve demokratik ilkeleri savunan kesimlere yönelik baskılara dikkat çeken Macron bu şekilde insan hakları ve hukuk devletin geriletildiğini ifade etti.

Türkiye'nin mülteciler ve göçmenler konusunu bir baskı aracı olarak kullandığını belirten Macron, bu yönlü baskılara hiçbir zaman boyun eğmeyeceklerini söyledi.

Macron, Türkiye'nin üç yıl önce yapılan anlaşmaya uyması gerektiğini de kaydederek AKP hükümetinin mültecileri kullanıp kendisine Suriye'de alan açmaya çalışmasını kabul etmeyeceklerini belirtti. **krnews.net**

Başkan Neçirvan Barzani: Üniversitelere desteğimiz sürecektir

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, "Kürdistan'daki tüm üniversitelere destek ve yardımlarımız sürecektir" dedi.

Başkent Erbil'deki Kürdistan Üniversitesi mezunlarının düzenlediği törende konuşan Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, üniversitenin faaliyetleri ve mezunlarının elde ettiği başarılarına değindi. Neçirvan Barzani, kurucusu olduğu Kürdistan Üniversitesi'nin düzenlediği törende, Kürdistan Üniversitesi'nin öncelikle ülkeye her alanda hizmetin kapısını açtığını kaydetti.

Üniversitelere desteklerinin devam edeceğini vurgulayan Neçirvan Barzani, "Kürdistan Üniversitesi, mezunlarının ne denli donanımlı ve ülkesine hizmet eden şahsiyetlerden oluştuğunu ispatlamıştır. Kürdistan'daki tüm üniversitelere destek ve yardımlarımız

sürecektir. İnsanlık birlikte olmakla gelişmiştir, Kürdistan Üniversitesi bunu yaptığı çalışmalarla ispatlamıştır" ifadelerini kullandı.

Kürdistan Bölgesi Başkanı, "Gençlerimizin başarısı gelecekteki nesillere ilham kaynağı olup

öncülük edecektir" diye konuştu. Neçirvan Barzani, üniversitenin İngilizce'ye yoğunluk vererek, dünyadaki teknolojik, ekonomik ve politik gelişmelerle Kürdistan Bölgesi'nin gelişimine katkı sağlaması için kurulduğunu dile getirdi. **Nerina**

Kürt partilerinden ortak açıklama

Kürt partilerinin genel başkanları, Türkiye'nin sürdürdüğü operasyonların tek amacının Kürt halkına dört parçaya diz çöktürmek olduğunu belirterek, operasyonlara karşı birlik çağrısı yaptı.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) Kürdistan bölgesinde sürdürdüğü "Pençe Harekatı", Rojava'da dönük operasyon tehditleri, kayyım atamaları ve HDP'ye yönelik saldırıları Özgürlük Partisi Genel Başkanı Mehmet Kamaç, KDP-Bakur Genel Başkanı Sertaç Bucak ve Azadi Partisi Genel Başkanı Ayetullah Aşiti değerlendirdi.

Pençe Harekatı'nın AKP-MHP iktidarının son dört yılda Kürtlere ve Kürtlerin kazanımlarına yönelik başlattığı operasyonun bir parçası olduğunu belirten İnsan ve Özgürlük Partisi Genel Başkanı Mehmet Kamaç, şöyle dedi:

"Pençe operasyonunu tek başına ele almak bizi yanılgıya düşürür. Bakur'dan, Rojava'ya ve Başur'a kadar Türkiye'nin Kürt kazanımlarına yönelik saldırıları topyekun

görmek gerekiyor. AKP-MHP iktidarının son dört yıllık siyasetinde temel hedef Kürtlerin kazanımlarını bir şekilde elinden almak ve Kürtleri coğrafyalarıyla birlikte tekrardan parçalamaktır. Bu nedenle Pençe operasyonları bunun sadece bir parçasıdır. Türkiye dış ilişkilerinde şuan sadece 'Kürtler hiçbir şey olmasın' diye bir Rusya'ya bir ABD'nin kapısına gidiyor. Ama bu yapılırken gerçekten bir devletin şahsiyetine, ciddiyetine yakışmayacak tarzda yapılıyor. Buradaki tek amaç Kürtlere bu yüzyılda diz çöktürmektir."

Türkiye'nin kuruluşundan bugüne kadar hep Kürtler üzerinde siyaset yürüttüğü ifade eden KDP-Bakur Genel Başkanı Sertaç Bucak ise, şunları söyledi:

"Türk devleti Kürtleri güvenlik sorunu olarak görüyor. Bundan kaynaklı da Kürdü parçalamak için askeri operasyonlar başlatıldı. Ama devletin yürütmüş olduğu mevcut siyaset bugüne kadar amacına ulaşmamıştır. Bu durum

AKP hükümetinin gelmesi ile değişmemiştir. Katliamlarla, ölümlerle veya tutuklamalarla bu sorun çözülmez. Bizler de bunu kabul etmiyor ve askeri operasyonların kesinlikle yanlış olduğunu söylüyoruz. Rojava, Türkiye için bir tehdit değildir. Siyasi olarak da bugüne kadar Suriye Türkiye için her hangi bir tehdit olmamıştır. Orada verilen savaş DAİŞ'e karşı verilen bir savaştı. Bundan dolayı da ABD'nin tutumu Kürtler ve Suriye'de yaşayan halklar için önemli ve anlamlıdır. Çünkü Rojava'da sadece Kürtler değil, her dilden ve her ırktan halklar yaşıyor. Bu girişimler savaş propagandasıdır. Eğer Türkiye bu tutumunu devam ederse Türkiye'nin bunda kazancı olmayacaktır. Çünkü Rojava ulusal nitelik kazanan bir yerdi."

Cumhuriyet tarihinde iktidara gelen tüm partilerin Kürtlerin haklarına saldırdığını belirten Azadi Partisi Genel Başkanı Ayetullah Aşiti, her iktidarın savaşla ayakta kalmaya çalıştığını söyledi. Kürt halkını kabul etmeyen, inkar eden zihniyete karşı Kürt ittifakı kurduklarını ifade eden Aşiti, "Eğer AKP gerçekten İslamiyet'ten bahsediyorsa ilk önce bu baskı ve zulümlerinden vazgeçsinler. Fakat onların İslamiyet'le ilgisi yok. Onlar sadece toplumun sosyolojik yapısına göre siyaset yapıyor. Kürtler de buna karşı dikkatli olmalıdır. Kürtlere sesleniyorum; Ey Kürtler hangi dinden, hangi görüşten olursanız olun ama birlik olun. Kürtler birbirine karşı duyarlı ve birlik olmalıdır" dedi. **nerinaazad.org**

PKK, Haşdi Şabi bölgesinde askeri kamp kurdu

PKK'nin Hurmatû'da Haşdi Şabi kontrolündeki bölgede üyelerini

eğitmek için bir kamp kurduğu burda eğittikleri savaşçıları Kandil'e gönderdiği bildiriliyor.

BasNews'e konuşan Kifri Bölgesi KDP Komitesi Başkanı Sebah Mihemed, "Hurmatû (Hurmatû kenti Kürdistanı bölge olmasına rağmen Irak'ın Selahaddin Vilayeti'ne bağlı) ve bir kısmı Kifri'de olmak üzere PKK gerillalarının köylerden vergi topluyor" dedi. KDP'li yetkili ayrıca PKK'nin

Hurmatû sınırında bir askeri kamp kurduğunu ve genç yaşta gerilla adaylarını bu kampta eğittikten sonra Kandil'e gönderdiğini söyledi. 250'ye yakın PKK savaşçısının Hurmatû çevresinde bulunduğunu dile getiren Sebah Mihemed, söz konusu bölgenin Haşdi Şabi kontrolünde olduğunu ve gerilla adaylarının bu büyük askeri kampta ağır ve hafif silahlar üzerine eğitildiklerini dile getirdi. **Basnews**

1916 Kürd Tehciri

Kürd tarihinde, gizli kılması, karanlıkta kılması, aydınlığa çıkarılmaması istenen dönemler vardır. Bazı dönemlerin karanlıkta kılması için özel çaba sarfedilir. 1916 Kürd Tehciri böyle bir dönemdir.

1914-1915 özellikle Ermeniler için çok önemli yıllardır. Ama bu yıllar, Ermeni soykırımı, Türkiye'de olmasa bile, Batı'da, belgelere dayanarak ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Kaldı ki son 10 -15 yıldır, Türkiye'de de bu konularda önemli çalışmalar yayımlanmıştır. Bu çalışmalar sürdürülmektedir. Ama, 1916 Kürd Tehciri, Türkiye'de de, Batı ülkelerinde de gerekli ilgiyi görmemiştir. Bu dönemin gizli kılması, karanlıkta kılması için özel bir çabanın sarfedildiği anlaşılmaktadır. Büyük Kürd Tehciri sürecine, kayıt dışı operasyonlar muamelesi yapıldığı da söylenebilir.

Jakop Kunzler (1871-1949), Kan ve Gözyaşları Ülkesinde, Dünya Şavaşı Sırasında Mezopotamya'da Yaşananlar 1914-1918 (Belge Yayınları, Çev. Perim Ozan, 2012, İstanbul) kitabında bu durumu çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır. Jakop Kunzler, 1899-1922 yılları arasında, Urfa'da, Alman Doğu Misyonuna bağlı bir İsviçre hastanesinde hasta bakıcı olarak çalışmaktadır. 1915 Ermeni Soykırımı'nı, 1916 Kürd Tehciri'ni çok yakından izlemiştir. Yaşadıklarını da 1920 yılında kaleme almıştır.

Jakop Kunzler Ermeni Soykırımı'nın, Kürd Tehciri'nin çok yakın bir tanığıdır. Belki de tek tanığıdır. Yaşadıklarını, izlenimlerini 1920 yılında kaleme alması çok önemli ve değerlidir.

Jakop Kunzler, Batı ülkelerinde Ermeni Soykırımı'nın, etraflı bir şekilde incelendiğini fakat, Kürd Tehciri olgusuna kimsenin dokunmadığını vurgulamaktadır. Jakop Kunzler bu konuda şunları söylemektedir.

"Ermenilerin kökünü kazımak isteyen Jön Türklerin, aslen Ermenistan'ın yukarı bölgesinde yaşayan ve kendi dinlerinden olan Kürtleri de evinden yurdundan ettiğini hiçbir Avrupa gazetesi yazmamıştır. Başta Ermenilere de yapıldığı gibi, Kürtlerin güvenilmez insanlar olduğu ve Rusların tarafına geçebilecekleri bahane edilerek uygulandı bu. Böyle bir sonuca varmalarına Kürtlerin ne kadar sebebiyet verdiğini bilmiyorum. Bildiğim, sürülenler arasında, savaşın başında Ruslara karşı meydana cesurca savaşmış ve Türklerin şimdi kendilerine böyle muamele etmesini nankörlüğün alası olarak gören yüksek rütbeli Kürt subayların da olduğuydu." (s. 110)

"... 1916 kışında, Cabahcur, Palu, Muş bölgelerinden, Erzurum ve Bitlis vilayetlerinden Kürtler sürüldü. Tahminen 300.000 civarında Kürt güneye gönderildi. Önce Yukarı Mezopotamya'ya, en çok da Urfa civarına yerleştirildiler. Fakat batıda Antep ve Maraş civarında konaklayanlar da vardı. 1917 yazında Konya ovasına nakiller başladı. Genç Türklerin niyeti, Kürtleri kendi vatanlarında bırakmamaktı. İç Anadolu'da, Türklerin içine karışarak yavaş yavaş kaybolacaklardı Kürtler." (s. 110-111)Sürgün konvoylarındaki Kürtlere yapılan muamele Ermenilere yapılan muameleden çok farklıydı. Yolda hiç eziyet çekmediler, kimse onlara dokunamıyordu. Fakat en korkuncu, sürgünlerin kışın ortasında yapılmış olmasıydı. Akşam Kürt kafilelerinden biri bir Türk köyüne geldiğinde, köylüler korkudan hemen kapılarını kapatıyordu. Bu yüzden bu zavallı insanlar kışın ortasında geceyi yağmur ve kar altında geçirmek zorunda kalıyor. Ertesi sabah köylüler, donarak ölenler için toplu mezarlar kazıyorlardı..." (s. 111)

Celal Temel'in 1916 Kürd Tehciri kitabı yayımlandı. Kitabın tam adı şöyle: Birinci Dünya Savaşı Yıllarında 1916 Kürd Tehciri ve İttihat ve Terakki'nin İskan ve Nüfus Politikaları (1913-1918) İBV Yayınları, Eylül, 2019, İstanbul, XXI 459 s.

Celal Temel 1916 Kürd Tehciri çalışmasında, Fuat Dündar'ın, İttihat ve Terakki'nin Müslümanları İskan Politikası (1913-1918) (İletişim Yayınları, 2001, İstanbul) ve Modern Türkiye'nin Şifresi, İttihat ve Terakki'nin, Etnisite Mühendisliği (1813-1918) (İletişim Yayınları 2008, İstanbul) çalışmalarına vurgu yapıyor.

Celal Temel'in bu konuda vurgu yaptığı başka bir çalışma da, Pervin Erbil'in, Zağros'un Ötesine, Zamana Yayılmış Kürd Tehcir Gerçeği'dir.(Peri Yayınları, 2016 İstanbul)

Celal Temel, Jakop Kunzler'in yukarıda belirtmeye çalıştığım kitabının da çok ayrıntılı bir şekilde incelemiştir.

Celal Temel bu incelemesinde, Birinci Dünya Savaşı yıllarında, 1916-1917 yıllarında gerçekleşen Kürd sürgünlerini etraflı bir şekilde, belgelere dayanarak anlatmaktadır. 800 binden fazla Kürd tehciresi tabii tutulmuştur. Bunlardan çok azı, Orta ve Güney Anadolu'daki sürgün alanlarına varabilmiştir. Bu trajik durumu Hizanizade Kemal Fevzi, Jîn'deki bir yazısında (3 Eylül 1919, Sayı 24) şöyle

anlatmaktadır.

"Evet onlar! Hani Bitlis'ten, Muş'tan, Van'dan, Erzurum'dan kalkarak diyar diyar göçen, sürünenler yok mu? İşte onlar! Urfa topraklarında ebediyen durgunluk ve avuntusunu arayan kimsesizler. Ah evet onlar! Perişan bir yörenin, sahipsiz, kimsesiz yurtsuz kalan ve bir lokma ekme bulamadan ölen evlatları! Onlar ki, işte bize yadigar bıraktıkları dertler tükenmiyor, tükenmeyecektir."

Celal Temel, Hizanizade Kemal Fevzi'nin bu çığlığını, incelemesinin başına koymuştur. (s.IV)

Celal Temel, Önsöz'de de, incelemeyle ilgili olarak kısaca şöyle bir bilgi vermektedir: "Bu kitapta, I. Dünya Savaşı yıllarında, Osmanlı İktidarı İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından gerçekleştirilen; kayıt dışı kalmış, saklanmış, bilinmeyen veya çok az bilinen dramatik Kürt Tehciri gerçeği anlatılmaktadır. Bu gerçeği anlamak için, öncelikle, biraz da uzun yazmak zorunda kaldığım bu önsözün okunmasının yararlı olacağını belirtmek istiyorum." (s.XV)

Celal Temel, 1916 Kürd Tehciri incelemesinde, Tehcir, sürgün olayının bütün yönlerini etraflı bir şekilde incelemektedir. Büyük Kürd Tehciri'nin hazırlıkları, bu konuyla ilgili resmi yazışmalar, tehcir kararının uygulanması, ayrıntılı bir şekilde ele alınmaktadır. Büyük Kürd Tehcir-i'nin 1917'de sürdüğü de belirtilmektedir. Kürd liderlerin sürgünleri özellikle çok önemli bir konudur. Bu da etraflı bir şekilde düşünülmüş ve planlanmıştır.

Kör Hüseyin Paşa, Sibkanlı Abdülmecid Bey, yazar Yaşar Kemal'in ailesi, din Adamı Sadreddin Yüksel, yazar Hasan Kıyafet'in ailesi, Ozan Ruhi Su, Konya, Kulu'daki Burunağıl köylüleri tehcir edilenler arasındadır.

İncelemede, Ermenilerden ve Kürdlerden boşalan alanlara, Kafkaslardan ve Balkanlardan göçle gelen, getirilen ailelerin yerleştirildiği de incelenmektedir.

Kürd sürgünlerinin savaştan ve tehirden sonra yaşadıkları dram da etkili bir şekilde anlatılmaktadır.

Jîn, Kürdistan, Serbesti, Hinkerê Zimanê gibi yayın organlarında, sürgünlerin nasıl ele alındığı değerlendirildiği de incelenmektedir. Bu incelemenin gerçekleştirilmesinde çok büyük emeklerin harcandığı çok açık bir şekilde görülmektedir.

'Hasta Adam' Neler Yaptı?

Gerek 1915 Ermeni soykırımının, gerek 1916 Büyük Kürd Tehciri'nin, Osmanlı'nın, Batılı ülkeler tarafından 'Hasta Adam' olarak değerlendirildiği bir zamanda yapılmış olması dikkatlerden uzak değildir. 'Hasta Adam' hem Ermenilere, hem Kürdlere karşı gerçekleştirilen bu kadar büyük, kapsamlı, derin operasyon planlarını, tasarımlarını, nasıl yaşama geçirebilmiştir? Bu konuda ayrı bir inceleme konusu olmalıdır.

Büyük Kürd Tehciri'nin Temel Nedeni Neydi?

Kürd Tehciri'nin, sürgünlerin temel nedeni devletin asimilasyon politikası ve bu çerçevede oluşan istekleridir. Kürdlerin Türklüğe asimile edilmesi İttihat ve Terakki döneminde oluşturulan bir politikadır. 1916 Kürd Tehciri bu politikanın çok önemli bir uygulamasıdır. Cumhuriyet döneminde bu politika ve uygulamalar kararlı, istikrarlı, bir şekilde sürdürülmüştür. Kürdlerin, Orta Anadolu'daki sürgün alanlarında, köylerde, toplam nüfusun % 10'unu, bazı köylerde % 5'ini geçmeyecek şekilde yerleştirilmesi, buna çok özen gösterilmesi, üzerinde dikkatle durulması gereken bir konudur. Bu uygulamaları asimilasyon için çok elverişli bir ortam hazırladığı besbellidir. , % 5 uygulamalarına, Cumhuriyet döneminde gerçekleşen Kürd sürgünlerinde, örneğin 1934 tarihli ve 2510 Sayılı İskan Kanunu'nda ve bu kanunun uygulamalarında da özen gösterilmiştir.

Cumhuriyet döneminde, devletin, Kürdlerle ilgili en önemli politikası Kürdçe yasaklarıdır. Kürdçe yasakları, asimilasyon için gerekli operasyonlarla birlikte yürütülmektedir. 1930'larda, bazı şehirlerde, çarşıda -pazarda, Kürdçe konuşan köylülerden para cezası alındığı da Kürdlerin çoğunluğu tarafından dile getirilmektedir.

Bugün, birçok Kürd yazarının, aydınının, geçmişini değerlendirirken, 'okula başladığımda tek kelime Türkçe bilmiyordum. Biz Kürd çocuklara döverek, söverek, ailemize, halkımıza hakaret ederek Türkçe öğretmeye çalıştılar. Kürdçe'yi unutturmak için de binbir türlü operasyonlar yapıyorlardı...' şeklinde anlatımları vardır.

Bu süreçte, temel soru şu olmalıdır: İleride, diyelim, 1960'larda, 1970'lerde, 80'lerde başlayan Kürd muhalefetinde, örgütlerin, siyasetlerin temel istemi ne olmalıdır? Hangi istemleri ön plana koymalıdır? Devlet, Kürdçe'yi, unutturmak için, unutulmasını sağlamak için yoğun bir çaba sarfediyordu. Bu koşullar altında, Kürd örgütlerinin, Kürdçe'nin yaşanması, yaşatılması konularında ne yapmaları gerekirdi.

portal.netewe.com

Neçirvan Barzani ile Mike Pence ile görüştü

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani ile ABD Başkan Yardımcısı Mike Pence yaptığı telefon görüşmesinde, Kürdistan Bölgesi ile Irak'ın durumunu ele aldı. Neçirvan Barzani ile Mike Pence dün akşam bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi.

Görüşmede; ABD ile Kürdistan Bölgesi'nin ortaklığının devam etmesi, Erbil ile Bağdat arasındaki işbirliği ve yardımlaşmanın devamının önemi, bu konuyla ilgili bir ortak mekanizmanın gerekliliği ile ABD'nin terörle mücadeledeki desteği gibi başlıklar ele alındı.

Neçirvan Barzani, Erbil ile Bağdat arasındaki ilişkilerin gelişmesine ve Kürdistan Bölgesi'nin ekonomik durumunun iyileşmesine vurgu yaparak, Kürdistan Bölgesi'nin Irak'la bütün sorunları diyalog yoluyla çözmeye hazır olduğunu, iki taraf arasında sorunların çözümü için heyetler oluşturulmasını önemli bulduğunu ifade etti.

Kürdistan Bölgesi yönetiminin, birlikte yaşam kültürünün pekiştirilmesi için bütün etnik ve dini bileşenlerin korunması ve onlara yardım edilmesi siyasetinin devamına vurgu yapan Neçirvan Barzani, evlerinden olan bu insanlar geri dönebilmesi için yaşadıkları yerlerin imar ve yeniden inşasına destek vereceklerini kaydetti.

ABD Başkan Yardımcısı Pence de Neçirvan Barzani ve Kürdistan Bölgesi'ne teşekkür ederek, ülkesinin, terörle mücadeledeki rolü ve DAİŞ'in yenilgiye uğratılması dolayısıyla Peşmerge'ye saygı duyduğunu dile getirerek şehit yakınları ve terör mağdurlarına selamlarını iletti.

Washington yönetiminin, Erbil ile Bağdat ilişkilerinin düzelmesinden duyduğu memnuniyeti dile getiren Pence, ABD'nin sorunların çözümü ve terörle mücadele konusunda desteğinin süreceğini, ayrıca göçzedelerin evlerine dönebilmesi için yardımlarının süreceğini kaydetti. Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada da görüşmede, ABD'nin İran destekli kuvvetlerin Irak'ın güvenliği ve egemenliğini baltalamasına yönelik endişelerini de dile getiren Pence'in, ABD yönetiminin bu grupların etkisini azaltma konusunda adım atacağını aktardığı ifade edildi.

krdnews.net

Kürdistan İttifak'ta anlaşma sağlandı, Kürdler tek listeye Seçimlere katılacak

Kürdistan'daki siyasi taraflar, Irak İ Meclisleri Seçimlerine (Kerkük, Selahaddin, Diyala, Ninova) "Kürdistan İttifakı" adıyla katılmada anlaşma sağladı.

Kürdistan'daki siyasi taraflar, Irak İ Meclisleri Seçimlerine (Kerkük, Selahaddin, Diyala, Ninova) "Kürdistan İttifakı" adıyla tek listeye katılmada anlaşma sağladı.

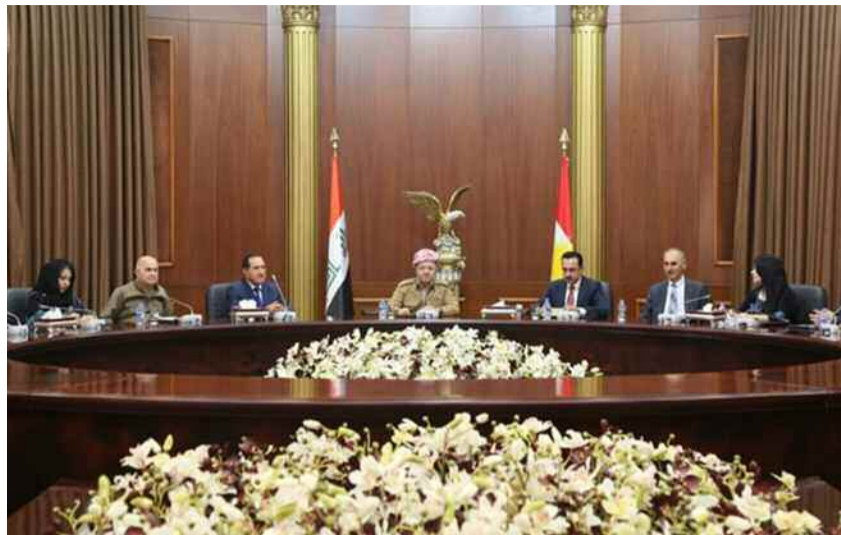

K24'ün haberine göre, Erbil'de Kürdistan Demokrat Partisi'nin (KDP) Politbüro binasında yapılan toplantıda, Irak İ Meclisleri Seçimlerine 4 vilayette "Kürdistan İttifakı" adıyla katılmaya karar verildiği belirtildi.

Halen devam eden toplantıda ittifakın kullanacağı logonun ne olacağı tartışıldığı öğrenildi.

Kürdistan tarafların yakın zamanda Iraklı muhataplarıyla bir araya gelerek, seçimler öncesinde Kürdistan Bölgesi idaresi dışında kalan Kürdistan bölgelerinde durumun normalleşmesiyle ilgili görüşmeler yapacağı kaydedildi. Ayrıca bu bölgelerde yaşayan Kürt vatandaşların oy hakkını kullanabilmesi için de yasal düzenleme yapılmasının isteneceği ifade edildi. krdnews.net

Serok Barzanî ligel Parlemerterên PDK civiya

Serok Mesûd Barzanî ligel endamên fraksiyona Partiya Demokrat a Kurdistanê ya Xula Çarem a Parlemerterên Kurdistanê civiya.

Di civînê de Serok Barzanî,

spasî û destxweşî li erk û mandîbubûn a endamên fraksiyona Partî li Xula berê ya Parlemerterên Kurdistanê kir. Tekezî liser wê yekê kir, ku fraksiyona Partî li Xula berê ya Parlemerterên Kurdistanê di rewşeke hestiyar û dijwar ya siyasî de, karên xwe bi başî encam dan û mandîbubûn a wan cihê pêzanîne ye.

Her di wê civînê de, Serok Barzanî ronahî xist ser prosêsa siyasî ya Kurdistanê û pêgeha Partiya Demokrat a Kurdistanê bo pêngavên ber bi Kurdistanê bihêz ve. Di beşek din ê civînê de Serok Barzanî nerînên xwe derbarê pêwendiyên di navbera herêma Kurdistanê û Bexdayê de, ji bo amadebûyan anî ziman.

kurdistan24.net

Hêzên Tirkî 8 welatîyên Efrînê revandin

Hêzên Tirkî û grûpên çekdar 8 welatîyê Efrînê revandin û du gundê navçeya Şêrewa topbaran kirin.

Rêxistina Mafên Mirovan li Efrînê belav kir, hêzên Îstixbarata Tirkîyê û grûpeke çekdar duhî 8 xortên Kurd ji gundê Xidirîya ya navçeya Bilbilê revandin.

Wê rêxistina amaje bi yekê kir, ji nava kesên revandî, 4 kes hatin naskirin û navên wan Ziyad Horîk Reşîd, Selah Zekiriye Mihemed, Celal Mihemed Miho û Îbrahîm Husên Reşîd in.

Amaje bi wê yekê jî kir, grûpên çekdar roja 17ê ve mehê xortê bi navê Rifat Îso ji heman gundî revandibû.

Ji aliyekî din ve, hat zanîn jî ku şeva bûrî artêşa Tirkîyê şeva bûrî gundên Birc El Qas û Kelûtê yê navçeya Şêrewa yê di destê YPGê de ne topbaran kirin.

Dema dagîrkirina Efrînê ji aliyê artêşa Tirkîyê û grûpên çekdar ên ser bi wê ve di 18ê Adara 2018an de, 12 gundên Efrînê yê navçeya Şêrewa yê derdora herdu gundên Şînişîn Nubil û Zehraa di destê YPGê de man û artêşa Tirkîyê her çend rojan wan gundan dide ber topan.

kurdistan24.net

DAIŞê êrîşî Xaneqînê kir û 3 welatîyên Kurd kuştin

Derengê şeva bûrî di encama êrîşeke çekdarên DAIŞê li ser hêzên pasewanên sînor li gundekî Xaneqînê, 3 welatîyên Kurd hatin kuştin û hejmareke din jî birîndar bûn.

Jêderê ewlekariyê ji Xaneqînê ji K24ê re ragihand, derengê şeva bûrî çekdarên DAIŞê êrîşî ser Fewca 1 a Lîwaya 8 a Pasewanên Sînor li nêzikî gundê Mîxasê yê Xaneqînê kir û şer pevçûn derket.

Wî jêderî da zanîn, di encama êrîşê de 3 welatîyên Kurd ên sivil ku xelkê wî gundî ne hatin kuştin û hejmareke din jî birîndar bûn.

Amaje bi wê yekê jî kir, piştî gihîştina hêzeke mezin ji Xaneqînê, çekdarên DAIŞê ji wê

navçeyê reviyar. Piştî bûyerên 16ê Cotmeha 2017an, valahiyeke ewlehiyê li Xaneqîn û derdora wê dirust bûye û Heşda Şeibî û artêşa Iraqê nikarin ewlehiya deverê biparêzin.

kurdistan24.net

Pêşneyar tê kirin ku Gorran beşek ji organên xwe veguhêze Hewlêrê!

Koordinatore gîştî ango serokê gîştî yê Teverga Gorran serdana Hewlêrê dike û berpirsekî wê partiyê jî aşkera dike, pêşneyar tê kirin, Teverga Gorran beşek ji organên xwe yê jor bo Hewlêrê veguhêze.

Iro 28.09.2019ê hemû endamên Xaneya Raperandin ên Teverga Gorran li gel serokê gîştî Omer Seyid Elî dê bîn Hewlêrê.

Vê derbarê parlementera fraksiyona Gorran li Parlemerterên Kurdistanê Şayan Kake Salih ji Bas-

Newsê re ragehand: "Serokê gîştî dixwaze ji nêzik ve li gel berpirsên Gorran ên li Hewlêrê hevdiîtin bike û wan guhdar bike."

Piştî kongreya Gorran ev yekem serdana Serokê Gîştî yê Teverga Gorran e bo Hewlêrê.

Ji aliyê din ve endamê Civata Niştimaniya Teverga Gorran Emîr Hacî Kemal jî ji BasNewsê re ragehand, di civînên navxwe yê îro yê Teverga Gorran de nexşeya guhertinan dê bê aşkera kirin.

Herwaha got: "Pêşneyar tê kirin ku beşek ji ode û organ bo Hewlêrê bîn veguhestin, lê divê herî dawî Civata Gîştî ya Gorran biryarê li ser bide."

Li gor gotinên heman berpirsê Gorran, li gor pêşneyarê Odeya Parlemerteriyê û Hikûmetê ango wek destpêkê dê ji Hewlêrê re bîn anîn.

BasNews

Li Xaneqînê hinek kes bo endamtiya Heşda Şeibî dirav ji xelkê distînin!

Li bajarê Xaneqînê hinek kes bi navê partiyeka siyasî dirav ji welatîyan distînin bo damezirandina

tabûreka din ya Heşda Şeibî!

Çavdêrê siyasî, Hêmin Mensûr li bajarê Xaneqînê ji BasNewsê re got, ev çend roj in hinek kes li ser navê partiyeka siyasî ya bi navê "Eman" dirav ji welatîyan distînin û navê wan tomar dikin.

Hêmin Mensûr da zanîn, wan kesan ji welatîyan re gotine ku ew dixwazin tabûreka din ya Heşda Şeibî ava bikin û beşek ji wê tabûrê jî dê li Xaneqînê bicîh bibe.

Bi gotina wî çavdêrê siyasî, heta niha ti kesî ji wan kesan nepirsiye ka hûn bi destûra kê û çima ji welatîyan dirav distînin.

BasNews

Li Colemêrgê 15 herêm hatin qedexekirin

Li Colemêrgê 15 herêm heta 15 rojan hatin qedexekirin wê gel nikaribin biçin van herêman.

Walîtiya Colemêrgê 15 herêmên Colemêrgê ji sivilan re qedexe kir. Li gorî daxuyaniya Walîtiya Colemêrgê Herêmên Akkaaya, Çigli, Kırıkdağ, Bûzûl, Kandîl, Alanduz, Ogûl, Ceylanli, Çimenli, Kazan û Girê Siwarî, Girê Molla Huseyîn û Çiyayê Ozpinar ê Geverê û Gol Kuçukgelka ji 29ê Îlona 2019'an heta 13ê Cotmeha 2019'an ji sivilan re hatiye qedexekirin.

anfkurdi.com

5 zarok û 2 jinên koçber di deryaya Îce de xeniqîn

Di encama binavbûna belemekê de li deryaya Îce ya di nevbera Tirkîyê û Yunanê de, 5 zarok û 2 jinên koçber xeniqîn.

Termê zarokêkî ji wan hatiye dîtin, temenê wî 7 sal in, piştê termê 6 kesên din hatine dîtin, 2 ji wan jin in.

12 kes jî ji xeniqînê rizgar bûn.

avestakurd.net

Pêşangeha pirtûkan a Amedê dest pê kir

Pêşangeha Pirtûkan a 7. a Amedê îro derîyê xwe bo xwîneran vekir. Pêşangeh dê heta 6ê Cotmehê vekirî be. Pêşangeh heta niha bo 6 rojan dihat li darxistin lê cara yekeme ku îsal dê 9 rojan bidome û sedema vê yeke jî ew e ku sala borî eleqeyek mezin hebû û îsal jî ev yek li ber çav hatîye girtin.

Di navbera deh salan de pêşangeha pirtûkan heft caran hat amade kirin. Salên 2015, 2016 û 2017 ji ber qedexeyên derketina derve û bûyerên şerê xendekan pêşangeh nehatibû lidarxistin.

Di Pêşangeha Pirtûkan a 7. a Amedê de 145 weşanxane bi pirtûkên xwe beşdarî pêşangehê dibin û 22 weşanxane jî yê Kurdî ne.

Di pêşangehê de nivîskarên wek, Mıgırdiç Margosyan, Ahmet Telli, Altan Öymen, Aytül Akal, Hasan Ali Toptaş, İsmail Saymaz, Sara Şahinkanat, Ahmet Şimşirgil, Latife Tekin, Kemal Hamamcıoğlu, Bahadır Yenişehirlioğlu, Murat Menteş, Feryal Saygılıgil, Feride Çetin, Lal Laleş, Selçuk Erdem, Kemal Varol, Birsen Ekim Özen, Sinan Yağmur, Jaklin Çelik, Şener Özmen, Seray Şahiner, Ayşe Hür, Seid Veroj, Şeyhmus Diken, Berken Bereh, Gaye Boralıoğlu, Murat Özyaşar, Celilê Celil, Erdoğan Aydın, Toprak Işık, Gülseren Budayıcıoğlu, Dilawer Zeraq, Sidar Jir, Selim Temo, Çiğdem Gündeş û Vecdi Erbay dê beşdarî panel, gotûbêj û çalakîyên îmzekirina pirtûkan.

rupelanu.com

Artêşa Tirk bi çeteyên xwe ve gundên Şêrewa topbaran dike

Artêşa Tirk û çeteyên wê gundên Şêrewa ya Efrînê dide ber topan. Li gorî nûçeya ANHA'yê artêşa Tirk û

çeteyên wê yê li gundê Beradê bi cih bûne, gundê Birc Qas û Kalotepe ya navçeya Şêrewa ya Efrînê didin ber topan.

Hate ragihandin bi dehan top li derdorî gund ketine, topbaran dewam dike.

anfkuirdi.com

Hikûmeta Amerîka daxwaz ji serokomarê Îranê Hesên Rûhanî kir ji Amerîka derkeve!

Wezareta Derve ya Amerîka daxwaz ji serokomarê Îranê Hesên Rûhanî kir ji Amerîka derkeve!

Berdevka Wezareta Derve ya Amerîka, Morgan Ortega daxwaz ji şanda Îranî bi serokatiya serokomarê Hesên Rûhanî kir ji Amerîka derkeve.

Ortega daye xuyakirin ku êdî civîna NY xilas bûye ji ber wê jî divê şanda Îranî ji Amerîka derkeve. Serokomarê Îranê Hesên Rûhanî bi serokatiya şandekê roja 23ê mehê li New Yorkê beşdarî civîna NY bibûn.

BasNews

Serok Barzanî peyamekî pîrozbahiyê belav kir

Serok Mesûd Barzanî peyamek pîrozbahiyê ji ber 56.mîl salvegera Dengê Kurdistanê belav kir.

Li gor malpera fermî ya Serok Barzanî peyama waha ye:

Birêz Birêveber û Karmendên Radyoya Dengê Kurdistanê

Bi helkefta pêncih û şeşemîn salvegera destpêka pexşa Dengê Kurdistanê Iraqê, pîrozbahiyên xwe pêşkêşî we yê birêz û wan hemû xebatgêr û têkoşeran dikim ku di dema karkirina Radyoya Dengê Kurdistanê zehmetiyê kişandin û dengê zelalê şoreş û Pêşmergeyan bi xelkê Kurdistanê û cihanê gihandine.

Radyoya Dengê Kurdistanê werçerxanek bû li xebata rizgarîxwaziya gelê me û pîrekî bi hêz li navbera şoreş û xelkê û Pêşmerge û cemawerê Kurdistanê bû. Radyoya Dengê Kurdistanê her dem cihê hevî û moral bilindkirinê bûye. Li hemû qonaxan da jî amrazê bi hêz yê hişyarkirina xelk

û berevanîkirina mafên rewayên gelê Kurdistanê bûye.

Li vê salvegera pîroz da ew çaverêyî li we yê birêz û xweşdivî heye ku bi awayeke çalaktir berdevam bin li gihandina peyama azadîxwazî û pêkvejiyan û avadanî ya Partiya Demokrata Kurdistanê û li heman demî de jî sedemek bin ji

bo pêdana hişyarî û berçavrûniya xelkê û bi taybet nifşa nû û bihêzkirina hestên niştimanperwerî û xizmetkirina welat.

Hêviya serkeftinê û berdevamîyê ji bo we dixwazim û bîmînin ji bo Kurd û Kurdistanê

Mesûd Barzanî

28.09.2019

BasNews

Dema civînên komîteya destûra Sûriyê diyar bû!

Bi serperîştîya nûnerê Netewên Yekgirtî yê Taybet bo Sûriyê Geir Pedersen, Komîta Destûrê ya Sûriyê roja 30î Cotmeha bê li Cenevê dicive.

Sekreterê Giştî yê Newtewên Yekgirtî belgeyek pêşkêşî Encûme-

na Asayîşê kir, tê de pîvan û rêni-mayên karê Komîta Destûrê ya Sûriyê diyar kiriyê û daxwaz kiriyê ew komîte roja 30î Cotmeha bê li Cenevê dest bi civînên xwe bike.

Di belgeya Sekreterê Giştî yê Newtewên Yekgirtî de hin pîvan û

rêni-mayên sereke yê karê wê komîte hatine diyar kirin, wek asankarî ji bo danûstandinên di çarçova proseya destûrê de di hundir Sûriyê de jî bînin kirin û li gor biryara navdewletî 2254 destûreke nû we amadekirin û piştê hîlbijartin di bin çavdêriya Netewên Yekgirtî bê kirin.

herwiha Komîta Destûrê li destûra Sûriyê ya sala 2012an vedigere û dê ya wê serast bike, yan jî dê destûreke nû ji Sûriyê re binivîse.

Komîte bi perensîpa tewafîqê, yan jî bi wergirtina ji sedî 75 dengên endamên komîte, dê hemû biryarên xwe werbigire. Piştî civîna Rûsya, Tirkiyê û Îranê li Enqerê û serdana Şanderê Neyewên Yekgirtî Geir Pedersen bo Sûriyê, roja 23ê vê mehê damezrandina komîteya destûrê ji aliyê Sekreterê Giştî yê NY Antonio Guterres ve hat ragihandin.

BasNews

PKKê binkeyek mezin li sînorê Xurmatû daniye!

Partiya Karkerên Kurdistanê (PKK) binkeyek mezin li navçeyên bin desthilatiya Heşdî Şeibî de danîne û rahênan û perwerdê didin kesên bin 18 salî û piştê jî wan rêdikin Qendîlê. Berpîrsê lijneya navçeya Kîfrî yê PDKê Sebah Mihemed ji basnewsê re ragehand; "Li navçeya Xurmatû (qeza Xurmatû Kurdistanî ye û ser bi parêzgeha Selahedîn e) her wekî beşek ji Kîfrî ye û PKK li gundan digerin û bac ji xelkê werdigirin."

Herwaha aşkera kir, PKK li sînorê Xurmatû binkeyekî heye ku rahênan û perwerdê didin xelkê, li ser bikaranîna çekên sivik û

giran. Piştê jî wan rêdikin bo Qendîlê. Navborî got, 250 çekdarên PKKê li binkeyê sînorê Xurmatû, rahênan û perwerdê didin

xelkê, binkeyê wan jî pir mezine û zarok tê de hene û wan perwerde dikin, lê xelk newêrin ji kampê re nêzik bibin."

BasNews

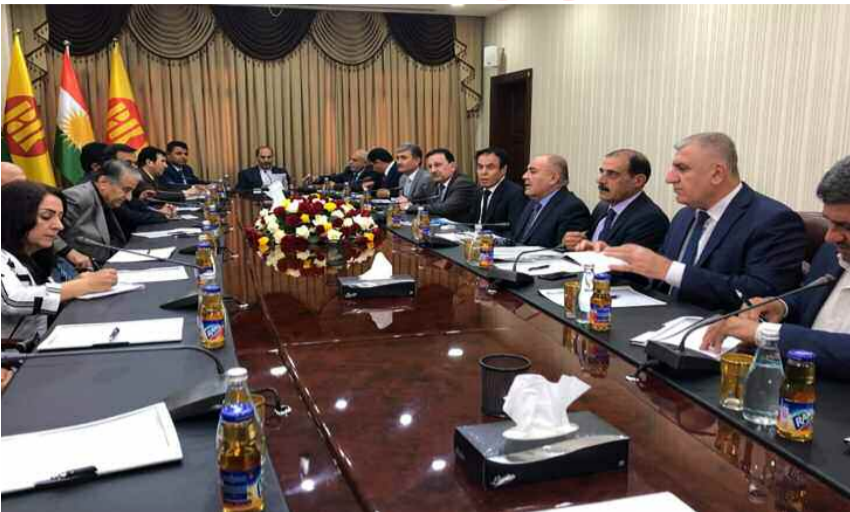
Li Girê Spî, Gera Nû ya hevbeş a Amerika û Tirkiye

Tirkiye û Amerîka li dorûbera gundên Girêspî gera xwe ya hevbeş a heftemîn kirin. Îro 2 helikopterên Tirkiyeyê û 2 helikopterên Amerîkayê ji bajarokê Akçakale yê rabûn û beramberê sînor dorûbera gundên Girêspî nêzikê seetekê firiyan. Hêzên leşkerî yê Tirkiye û Amerîkayê heta niha 6 caran gera hevbeş a asimanî û 2 caran jî gera hevbeş a bejahî kirin. Gera hevbeş a asimanî ya şeşemîn heftaya borî bû. Ji aliyê xwe ve, detshilata Tirkiye rexneyan li Amerika dike, ku di pêkanîna herêma ewle de, bilêz tevnagere û Tirkiye mijûl dike.

kurdistan24.net

Aliyên Kurdistanî li ser lîsteyeke hevbeş li Kerkûk û navçeyên Kurdistanî rêkeftin

Aliyên siyasî yên Kurdistanê li ser pêkanîna lîsteyeke hevbeş bo hîlbijartina encûmenên parêzgehên Iraqê birêk keftin û ji bo hîlbijartina parêzgehên Kerkûk, Selaheddîn, Diyale û Neynewayê bi yek lîsteyê beşdar dibin.

Iro civîna aliyên siyasî yên yên Herêma Kurdistanê li Encûmena Serkirdatiya PDKê li Hewlêrê birêve diçe, Peyamnêrê K24ê da zanîn, lîsta hevbeş ya aliyên Kurdistanî li her 4 parêzgehan dibe bi navê (Hevpeymaniya Kurdistanê)

dibe.

Peyamnêrê me da zanîn jî, guftûgoya di navbera aliyên siyasî de berdewam e û axaftin li ser reng û şêweya logoya lîsta (Hevpeymaniya Kurdistanî) dibe.

Li gor zanyariyên peyamnêrê K24ê, aliyên siyasî di demeke nêzîk de guftûgo bi aliyên Iraqî re dikin, ji bo asayîkirina rewşa navçeyên Kurdistanî yên li derveyî îdareya Herêma Kurdistanê berî dema hîlbijartinên encûmena parêzgehan.

Herwiha aliyên Kurdistanî daxwaz dikin, yasaya hîlbijartina encûmena parêzgehan bê serastkirin, ji bo welatîyên Kurd ên ji navçeyên xwe derbider bûne ji dengdanê bêpar nebin.

Biryar e roja 1ê Nîsana 2020an hîlbijartina encûmenên parêzgehên Iraqê birêve biçe. **kurdistan24.net**

Serok Barzanî piştevaniya xwe ji bo parêzgarê Hewlêrê nîşan da

Serok Mesûd Barzanî pêşwaziya Parêzgerê nû yê Hewlêrê kir û di wê hevdîtînê de pîrozbahî lê kir û piştevaniya xwe bo wî nîşan da.

Îro Çarşema 25.09.2019 li Selaheddîn Serok Mesûd Barzanî pêşwaziya Ferset Sofî Parêzgerê nû yê Hewlêrê kir.

Di wê hevdîtînê de Serok Barzanî pîrozbahîya destbikarbûnê li Parêzgerê nû yê Hewlêrê kir û jîbilî diyarkirina piştevaniya xwe, hêviya serkeftinê jê re xwest di erk û karê wî yê nû de.

KDP.info

Ma çend nivîskarên kurd wek Firat Cewerî di nav me de hene?

Wek ku diyar e nemroya 40î di kultura gelek milletên cîhanî û milletê kurd de nemroyeke pîroz e. Vêca dema ku mirovekî (40) sal ji temenê xwe diyarî ziman û wêjeya gelê xwe kiribe, cihê pîrozî û spasiyê ye. Nexasim ku ew mirov Kurd be, zimanê wî qedexe be û wî, bi wî zimanê qedexe (40) pirtûk û (40) hejmar ji kovareke bedew çap û belav kiribin, bêguman ew mirov hêja ye ku em serê xwe jê re xwar bikin û kumê xwe jê re bilind bikin..

Ew mirov Firat Cewerî ye. Firat Cewerî yê ku ez wî ji gelek rexan ve wek lehengekî kurd di warê nivîsandina bi zimanê kurdî/ latînî de nas dikim.. Wî, di (40) salî de (40) pirtûk di navbera afirandin û wergerê de nivîsandine.. Ji sedî 90 ji pirtûkên wî bi zimanê kurdî, tîpên latînî ne. Herwiha bi sedên gotarên

têvel li dor wêjê û rewşenbîriya kurdî de di kovar û rojnameyên kurdî de belav kirine.. Belê ya ji tevan giringtir li ber dilê min, damezirandin û weşana wî, ji kovara (Nûdem)ê re. Ev kovara ku di navbera salên 1992-2001, (40) hejmar jê hatine çap û belavkirin. Min ev kovara wî Kurdistanî dît.. Ma kê û ne kê, ji kurdên Bakur, Başûr, Rojhilat û Rojava di vê kovara wî de nenivîsandinê û ez yek ji wa me..

Cara pêşî, dema ku ez çav bi kovara wî (Nûdem)ê ketim, dîrekt Mîr Celadet Bedirxan û kovara wî (Hawar)ê hatin bîra min.. Roja îro ev kovara wî ji min re bûye jêderke bingehîn; her ku li min teng dibe, lê vedigerim.. Herwiha ez çapkirina wî ji her (57) hejmarên kovara Hawara Mîr Celadet Bedirxan re, di du cildan de, ne kêmi (40) pirtûkên

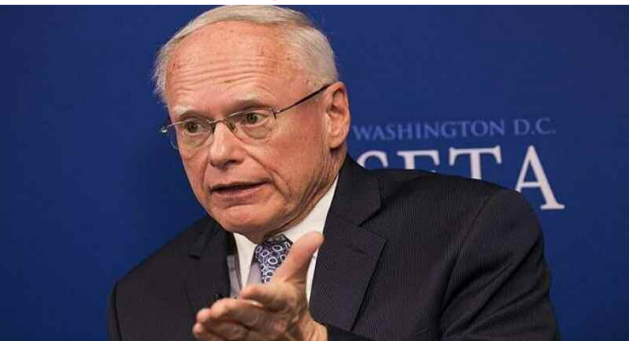
wî û (40) hejmarên kovara wî Nûdemê dibînim..

Li gor ez serwest im, dikarim gelek xalên giring ku, di van 40 salên xebat û bizava Firat Cewerî de derbas bûne bînim ziman; dîtînen wî bi navdarên kurdan re wek; Osman Sebrî, Mûsa Anter, Rewşen Bedirxan, Cegerxwîn, Sinem Bedirxan û yên mayî.. Carekê ew mêvanê min bû li Qamişlo, di wê mêvandariyê de, dema ku min jê re got; (Jala xanim) keça navdarê kurd Ekrem Beg Cemîl Paşa xesîwa birayê min Dr. Ehmed e û li Qamişlo ye.. Ew veciniqî.. wek zarokê ku çav bi yariya xwe keve, kêfa wî hat.. Em çûn serdana wê û hevalê jiyana wê Lazgîne Arif Beg Abbas.. Wî gelek pirs ji herduyan li dor kurdîti û sirguniya malbata Cemîl Paşa û Arif Beg Abbas ji wan kirin.. Wî ji nêzîk ve nas dikim.. Du carî min û wî bi hev re beşdarî di festîvalên rewşenbîrî de kiriyê, yek li Cizîra Botan bû û yek di festîvala Seydayê Cegerxwîn de bû li Hewlêrê.. Dawî dibêjim; Firat Cewerî mirovekî nemir e.. Ma çend nivîskarên kurd wek wî di nav me de hene.. Ez temenekî dirêj di xweşiyê de ji bo wî hêvî dikim. Bela di saxiyê de jî em hev bibîr bînin û dilê hev xweş bikin..

Wêne: Festîvala Seydayê Cegerxwîn Hewlêr/ 2008; Rehmetiyê Rezoyê Osê, ez, Firat Cewerî û Mustafa Aydogan

Konê Reş, Qamişlo 26/9/2019

James Jeffrey: HSD tevî komîteya destûra Sûriyê dê bibin

Şanderê Emerîka bo dosêya Sûriyê ragihand, nûnerên bakura rojhilata Sûriyê tevî komîteya destûra Sûriyê dê bibin. Şanderê Emerîka bo dosêya Sûriyê James Jeffrey di çarçoveya gera 74 ya Komeleya

Netewên Yekbûyî de ragihand, ku bakura rojhilata Sûriyê di nava komîteya destûra Sûriyê de cihê xwe digrin û navê wan ji aliyê Neteweyên Yekbûyî ve hatîye hîlbjartin. Got jî: Wî navê endamên komîteya destûr dîtne, lê hêj tekezî li ser wan navan nekirîye.

James Jeffrey bersiva wê pirsyara, ka Hêzên Sûriya Demokrat (HSD) û Encûmena Sûriya Demokrat tevî komîteya destûra Sûriyê dê bibin? gotibû helbet beşdar dê bin.

Herweha got: Ew li gel Tirkîyê derbarê beşdarîya HSDyê di komîteya destûra Sûriyê de axivîye. Amaje bi wê yekê jî kirîye ku Emerîka ji tevahiya alîyan re dîyar kirîye ku ti ecindeyên wê yên siyasî li Sûriyê nîne û armanca wan ya sereke yekgirtina Sûriyê ye di sînore wê yê niha de.

rupelanu.com

Li Şingalê goreke din a komî hate dîtin!

Li gundê Girêzerik ê ser bi nahyeya Gir Izêr a qeza Şingalê goreke din ê komî nav hewşekî de hat dîtin.

Endamê Civata qeza Şingalê Xeyrî Zîban ji basnewsê re ragehand: "Ew gora komî nav hewşa malekî de hatiye dîtin. Li gor zanyariyên ku geheştine me hejmarê kesên nav gora komî de hîn ne aşkerane, dê tîmeke vekirina gorên komî biçe cihê wê gore û hemû zanyariyên heyî dê li ser aşkera bike, ku di paşerojê de kar li ser vekirina wê bê kirin."

Rojên destpêkê yên jenosoida Şingalê de 1.293 kes hatine şehîd kirin. Heta naha 80 gorên komî hatine dîtin, 16 gorên komî yên jenosoida Şingalê li gundê Koço hatine vekirin. Encamê de jî termê 235 kesên nav gorên komî hatine derxistin.

BasNews

Emerîka biryarek a giring û metirsî li ser Îranê dide

Rojnameya Waşington Post belavkirîye, di evan nêzîkan de Emerîka biryar a xwe dê hilweşîne li ser bexîşn a hinek welatan ji sizayê ser Îranê û bi evê yekê jî bihayê petrolê dê bilind bibe.

Çend çavkanîyên Emerîkayê aşkerakirine, rene evro, Dûşembîyê, Emerîka biryar bide ku ew welat ên berê bi awayek a demkî ji sizayên Îranê hatibûn bexîşn; êdî nabe bazirganîyê li gel Îranê bikin, nekû hevrûşî sizayên abûrî dê bibin. Bi evê yekê jî bihayê petrolê bi rêjeya 3% dê bilind bibe. Di çend heftiyên burî de, Donald Tiramp, serokê Emerîkayê bi ruhîni û zelalî gotîye tîm a Asayîş a Nîştîmanî, ev bexîşn û lêburîn bi dawî dê bihê û givaş ên ser Îranê divê bo pile ya dawîyê bihê bilindkirin bi awayekê ku Emerîkayê nevêt yek bermîl a petrol a Îranê bihê firotin.

Di meha Çirîya Dûyê de, li sal a bûrî, Tirampî pişka dîyê ji sizayan bi ser Îranî re sepand, ku kert a petrol û wîzeyê divegirt; lê hinek welat, bi awayeka demkî ji wan sizayan hatin bexîşn, ji wan jî Iraq û Turkîya.

Nerina Azad

PAK û PSK: Armanca me a sereke "mafê çarenivîsa miletê Kurd e"

Serokê Giştî yê Partiya Azadîya Kurdistanê (PAK) û Cîgirê Serokê Partiya Sosyalîst a Kurdistanê (PSK) Bayram Bozyel li ser hevkarîya di navbera herdu partiyan de û hewldanên yekbûna PAK û PSKê axavin.

MAŞALLAH DEKAK-RUDAW

Serokê Giştî yê Partiya Azadîya Kurdistanê (PAK) û Cîgirê Serokê Partiya Sosyalîst a Kurdistanê (PSK) Bayram Bozyel li Amadê beşdarî benameya Rûdawê ya "Taştê" bûn û li ser hevkarîya di navbera herdu partiyan de û hewldanên yekbûna PAK û PSKê axavin.

Serokê Partiya Azadîya Kurdistanê (PAK) Mistefa Ozçelîk dibêje ku ew amade ne li ser xalên neteweyî û demokratîk ligel her partîyeke Kurdistanî bibin yek, an jî eniyekê ava bikin.

Mistefa Ozçelîk wiha got: "Ji damezrandina PAKê heta îro em bi zelalî dibêjin ku ew alî û partiyên wek bername, siyaseta û rêbaz nêzîkî hev bin divê di nav yek partîyê de cih bigrin. Bakurê Kurdistanê pêwîstî bi partîyeke azadîxwaz, millî, demokratîk û Kurdistanî heye. Li ser vê yekê me partîya xwe damezrand. Me ji sala 2014an vir ve ligel partiyên Kurdistanê gelek karên

hevbeş meşandin, lê her diçû hinek ji wan berê xwe dan cihên din. Niha em û PSK mane ku xebatên xwe bi hevbeşî dimeşînin."

Ozçelîk da zanîn ku wan ji bo partîya xwe ligel PSKê bikin yek hinek xebat kirine, lê aliyê PSKê hêj biryara xwe zelal nekirîye û ew di navxwe de mijarê gotûbêjê dikin û wiha pê de çû: "Em wek Partiya Azadîya Kurdistanê bi zelalî dibêjin ne navê partîya me û ne jî navê serokê partîya me ne xeta sor e ku em ligel aliyekê din bibin yek. Em amade ne ligel PSK û partiyên din ên nêzîkî me bibin yek."

Derbarê yekîtiya partiyên Bakurê Kurdistanê de Ozçelîk dibêje: "Em niha li Bakurê Kurdistanê nikarin hemû partîyan bikin yek û jixwe nerast e jî. Em weke PAK dibêjin ku partiyên îslamî yên Kurdistanî dikarin di nava xwe de bibin yek, partiyên sosyalîst û komünîst jî di nav xwe de û partiyên neteweyî û demokrat jî di nav xwe de dikarin bibin yek. Em xwe weke partîyeke neteweyî, demokrat û Kurdistanî bi nav dikin. Di nav me de kesên sekûler û yên dindar jî dikarin cih bigrin. Em xwe wek partîyeke sosyalîst, komünîst an dindar nabînin. Em dikarin hevkarîyê hev bikin, lê heyf e

em ew aliyên nêzîkî hev di nav dikandên biçûk de enerjîya xwe xerc bikin, ev lûksa me nîne."

Serokê PAKê dîyar kir ku armanca wan a sereke "mafê çarenivîsa miletê Kurd e" û ew jî di çarçoveya sistema federalî, konfederal an jî serxwebûnê de dikare were pêkanîn, lê li gor mercên îro çareserîya herî guncav sistema federalî ye.

Li ser mijara yekîtiya PSK û PAKê Bayram Bozyel jî wiha axivî: "Pirsa yekîtiyê pirseke stratejîk e. Ji ber ku mesela Kurd meseleyeke milî ye, ev mesele bê hevgirtin çênabe. Ev xebatên me yên hevbeş ligel PAKê ji vê sîyasetê der tê. Pêwîstî heye ku aliyên Kurd li hemberî dijminên xwe hêzên xwe bikin. Armanca me ya sereke ew e ku divê îro em bikaribin di siyaseta Kurd û xeta neteweyî de navnîşaneke xort pêk bînin. Rêyên wê yên cuda hene, em dikarin ligel partîyeke bibin yek an jî eniyekê ava bikin."

Bayram Bozyel da xuyandin ku ew ligel PAKê mîna yek partîyê kar dikin hema hema piraniya xebatên wan hevbeş in û got: "Siyaset tenê bi rêyêke nameşe ya me jî ev rê ye. Me niha navber dane hewldanên em bi PAKê re bibin yek partî."

Weke çareserî bo pirsê Kurd, Bayram Bozyel dibêje partîyan wan ev 40 sal e heta niha di wê bawerîyê de dewletbûn û serxwebûn mafê gelê Kurd e, lê di mercên îro de çareserîya herî rasteqîne federasyon e.

Bozyel li ser mijara mafê zimanê dayikê jî got: "Divê Kurdî li Kurdistanê bibe zimanê fermî û sereke û heta ku li bajarên Tirkîyê jî ligel zimanê Tirkî bibe zimanê duyemîn ê fermî." *rupelanu.com*

Pilana Erdogan ya avakirina "herêma aram" eşkere bû

Dewleta Tirkîyê pilana xwe ya avakirina "herêma aram" li Rojavayê Kurdistanê eşkere kir.

Beşek mezin ji medyaya Tirkîyê bi taybet medyaya nêzîkî hikûmetê îro pilana dewleta Tirkîyê bo avakirina "herêma aram" li nav xaka Sûriyê-Rojavayê Kurdistanê eşkere kirin.

Li gorî agahiyên wan rojname,

televîzyon û malperan, pilana Tirkîyê ya "herêma aram" wiha ye:

Dê herî kêr li wê herêmê milyonê penaberên Sûriyê yên ku niha li Tirkîyê ne, bicîh bike. Bo wê jî dê li wir 140 gundan û 10 jî bajarokan çêbike. Her gundek ji 5 hezar kesan û her bajarokek jî ji 30 hezar nifûsan pêk tê. Li gundan hezar xanî û li bajarokan jî 6 hezar xanî

bên çêkin.

Dewleta Tirkîyê daye zanîn ku dê li wan gundan û bajarokan, mizgeft, nexweşxane, medrese û qutabxane û gelek navend û dezgehên din ava bike. Bûdceya avakirina herêma aram dê 23.5 milyar euro be.

Berîya niha serokê Tirkîyê Recep Tayyip Erdogan gotibû, eger Amerîka daxwaziyên wan bo "herêma aram" qebûl neke ewê pilana xwe bicîh bînin.

Ji aliyekî din, cîgirê serokê giştî yê CHPê Ünal Çevikoz li hember vê yekê nerazîbûn nîşan daye û gotîye, eger rizamendîya rêjîma Sûriyê li ser vê pilanê nebe, ev pilan tê wateya parçekirina Sûriyê û li dijî mafên mirov e jî ji ber ku welatekî biyanî bi serê xwe beşek ji nifûsa welatekî ji cihekî vediguheze cihekî din. **BasNews**

Serokê fraksiyona PDKê daxwaza nasandina 25ê Îlonê wek roja niştimanî ya gelên Kurdistanê dike!

Serokê fraksiyona PDKê li Parlamentoya Kurdistanê daxwaz li parlamentoyê dike roja 25ê Îlonê bibe roja niştimanî ya Gelên Kurdistanê.

Di rûniştina îro ya 25.09.2019ê de li Parlamentoya Kurdistanê, serokê fraksiyona PDKê li Parlamentoya Kurdistanê Umêd Xoşnaw daxwaz li desteya serokatiya Parlamentoya Kurdistanê kir, roja 25ê Îlonê her sal wek roja niştimanî ya Gelên Kurdistanê bê pênase kirin.

Herwaha diyar kir, herçend projeyasayekê ve gavê bo pêşneyar amade nekirine jî, lê Parlamentoya Kurdistanê dikare rêkarên lez bo nasandina vê rojê wek rojekî niştimanî ya Gelên Kurdistanê bigre pêş.

Li hember vê yekê seroka Parlamentoya Kurdistanê ragehand, ku bê pêşkeş kirina projeyasa ew desthilate nîne ku biryarê li ser roja niştimaniya Gelên Kurdistanê bide.

Roja 25ê Îlonê 2017ê gelên Kurdistanê çûn ser sindoqa dengdêr bo referandûma serxwebûna Kurdistanê û sedî 92.7 dengên "Belê" bo serxwebûna Kurdistanê hate dayîn. **BasNews**

Li Amedê roja 41'emîn: Mafê Kurdan tê binpêkirin

Li Amedê Nobeda Demokrasiyê ya li dijî desterserkirina şaredariyan di roja 41'emîn de didome.

Li Amedê Nobeta Demokrasiyê ya HDP'ê di roja 41'emîn de berdewam kir. Çalakî wek her roj li Kolana Lîseyê di bin dorpêça polîsan de pêk hat. Endamên Konseya Navenda Odeya Tabîbên Tirk (TTB), endamên Yekîtiya Ji Bo Demokrasiyê (DİB) beşdarî çalakîyê bûn û piştevanî dan çalakgeran. Girseya ji welaatî, parlamenter û rêveberên HDP'ê, Dayikên Aştiyê û pêkhatiyên HDP'ê pêk dihat dirûşm berz kirin û

strandin.

Di çalakîyê de ewil Serokê Partiya Komünîst a Kurdistanê (KKP) Sînan Çiftiyurek axivî û got li dijî qeyûman berxwedana wan berdewam dike.

Endamê DİB'ê û dîroknas Erdogan Aydın jî destnîşan kir ku mafê hîlbijartinê yê Kurdan her tim tê binpêkirin û got: "Hûn tenê ne ji bo îradeya we ya hatiye desterserkirin, hûn di heman demê de ji bo ala edalet û demokrasiyê ya Tirkîyê ba bibe tédikoşin. Mafê we yê herî demokratîk jî destê we girtin. Ev ji bilî zordestiyê ne tiştekî din e."

Serokê Konseya Navenda TTB'ê Sînan Adiyaman jî diyar kir ku jiyaneke bi tenduristî bi aşî û azadiya civakî mimkin e û got: "Tenduristî tenê ne nexweşî e. Tenduristî halê kesê fizîkî, derûnî û civakî ye. Heta azadî, edalet, demokrasi û aşî pêk neyê wê ev rewşa tenduristiyê jî neyê başkirin." Çalakî piştî rûniştina 10 deqîqeyan bi dawî bû. **anfkurdi.com**

Li sînorê Sûriyê û Iraqê êrîş li ser hêzên ser bi Îranê hat kirin!

Li sînorê navçeya Elbu Kemal a Sûriyê ya nêzîkî sînorê Iraqê, êrîşek li ser hêzên ser bi Îranê ve bi balefira nayê naskirin ve pêkhat. Li gor çavkaniyên herêmî ragehandine, li navçeya Elbu Kemal a ser bi parêzgeha Dêrezorê li ser binkeyekî Sipaya Pasdarên Îranê êrîşeke esmanî bi balefirekî nayê naskirin ve pêkhatiyê. Derbarê zîyanên êrîşê de ti agahî nehatin belav kirin. **BasNews**

Serok Barzanî pêşwazî li Balyozê Yunanê li Iraqê kir

Serok Mesûd Barzanî îro pêşwazî li Balyozê Yunanê li Iraqê Yonîdos Kontovonîsyos kir.

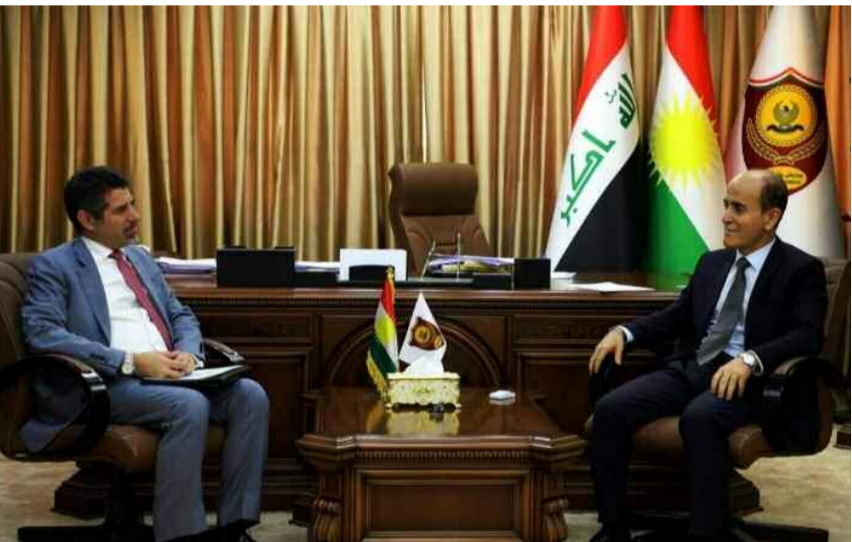
Di vê hevdiîtinê de ku Eftîmyos Kostopolos Konsolê Yunan li bajarê Hewlêrê jî amade bû, Balyozê Yunan li Iraqê pêzanînen xwe ji bo xebata dûr û dirêj û rola siyasî ya Serok Barzanî li asta Iraq û navçeyê û cihanê û li şerê dijî

terorîstan hebû û her wiha rola hêzên Pêşmergeyên Kurdistanê li têkşikandina DAIŞê de bilind nîrxand. Sosretiya xwe jî bi siyaseta Serok Barzanî û Serkirdayetiya Herêma Kurdistanê ragihand li rûbirûbûna li gel gef û qeyran û rewşên dijwar da.

Di beşeke din a vê civînê de di derbarê rewşa siyasî û pêşhatên dawî ya navçeyê û proseya siyasî ya Iraqê û peywendiyên di navbera Hewlêr û Bexda û rewşa navçeyên kêşe li ser de danûstandina bîr û raman kirin.

Her di vê hevdiîtinê de bal kişand li ser rewşa revenda Kurdî li Yunan û peywendiyên di navbera gelê Kurdistan û gelê Yunan û tekez jî li ser pêşxistina peywendiyên di navbera Herêma Kurdistan û welatê Yunan ya li warên cûda cûda de kir. **kurdistan24.net**

PENTAGONê maweya hevkarîya bo Pêşmerge 2 salên din dirêj kir

Wezareta Bervaniya Amerîkayê (PENTAGON) maweya piştevanî û hevkarîya li Iraq û Herêma Kurdistanê bo 2 salên din dirêj kir. Herwiha Konsolê Giştî yê Amerîkayê li Hewlêrê rêkeftina hevkarîya hevbeş a hêzên Amerîka û Wezareta Pêşmerge radestî Wezîrê Pêşmerge yê Herêma Kurdistanê kir.

Wezîrê Pêşmerge Şoreş Îsmail îro yekşemê pêşwazî Konsolê Giştî Amerîka li Hewlêrê, Steven Faigen kir. Di hevdiîtinê da Steven Faigen biryara PENTAGONê ya bo berdewamiya hevkarîyê ligel Iraqê

û hêza Pêşmerge aşkere kir.

Herwiha Wezîrê Pêşmerge Şoreş Îsmail jî behsa hevkarîya di navbera hêza Pêşmerge û hêzên hevpyemaniya navdewletî û bi taybet hemahengiya hêzên Amerîkî û Pêşmerge ya di şerê terorîstên dijî DAIŞê da kir.

Herwiha Îsmail amaje bi wê yekê jî kir ku ew wê biryara PENTAGONê erênî dibînin û pêşwaziyê lê dîkin. Herwiha Îsmail da zanîn ku biryara Amerîkayê gaveke erênî ye bo parastin û seqamgiriya herêmê û da zanîn ku wê hevkarîya wan ligel hêzên Amerîkî berdewam bike bo şerê terorîstan.

Herwiha Steven Faigen jî da zanîn ku wê alîkarî û piştevaniya Amerîkayê ligel Herêma Kurdistanê berdewam bike û ew ligel wê yekê bihêztirbûna peywendiyên herdu alîyan in û wê berdewam bin li ser alîkarî û piştevanîkirina Herêma Kurdistanê. **BasNews**

Rêveberîya Xweser: Qebûl nakin Tirkîye penaberan li devera aram bicîh bike

Di dema ku Serok komarê turîkîyê ,recep teyib erdoğan, radighîne ku kar dike li ser berfirehkirina mîkanîzma devera ewle, rêveberîya xweser li kaur û rojhelatê sûriyê diyar dîkin ku turîkîyê dixwaze guhertineke demoxraffî li deverê çêke û ew vê yekê qebûl nakin.

Daxwiyaniyên serok komarê Turîkîyê ,Receb Teyib Erdogan, derbarê mîkanîzma devera ewle berdewamin ku di dawî daxwiyân xwe de ragihand ku Turîkîyê gelek hewildanan dike jibo avakirina devereke ewle ji xelkên sûriyê li welatê wan , herwiha got jî ku 3 milyon penaberên sûrî dê bikaribin vegehin welatê xwe eger devera mîkanîzma ewle berfirehtir bibe.

Berdevkê fermî yê Rêveberîya Xweser derbarê vê yekê diyar dike ku xelkên bakûr û rojhelatê sûriyê yê li jidervî welat penaber bûne her dem dikarin vegehin cihûwarê xwe , lê rêveberî qebûl nake ku turîkîyê penaberên hundirê sûriyê li bakûr û rojhelatê sûriyê bicîh bike.

Ji aliyê xwe ve hin mafnas dibêjin ku tu şer li ser sînorê Bakûr û Rojavayê kurdistanê tuneke daku turîkîyê daxwaza avakirina devereke ewle bike.

Herwiha didin zanîn ku armanca turîkîyê ji mîkanîzma devera ewle ewe ku guhertineke demoxraffî di deverê de pêk bîna mîna ku li Efrînê çêbû .

Serok komarê turîkîyê di

daxwiyana xwe de got jî ku ew hewildidin korîdorekê aştiyê bi kûrbûna 30 km li ser sînor avabikin û yek milyon penaber di deverê de bicîhbikin. Erdogan zêdeyî carekê radighîne ku 5 milyon penaberên sûrî li turîkîyê hene loma pêwîst dike ku devereke aram li bakûr û rojhelatê sûriyê were avakirin daku ev penaber li wê deverê bicîh bibin. **kurdistan24.net**

Qeterê xwazta xwe nîşan da bo vekirina konsulxane ya xwe li Hewlêrê

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî pêşwazî kir li Xalid Hemed, Balyozê Qeter li Iraqê. Di wê hevdiîtinê de şanda mêvan tekez kir welatê wan dixwaze

pêwendiyên xwe li gel Herêma Kurdistanê bihêz bike û ji bo vê yekê jî Qeter dixwaze konsulxaneyê xwe li Kurdistanê veke.

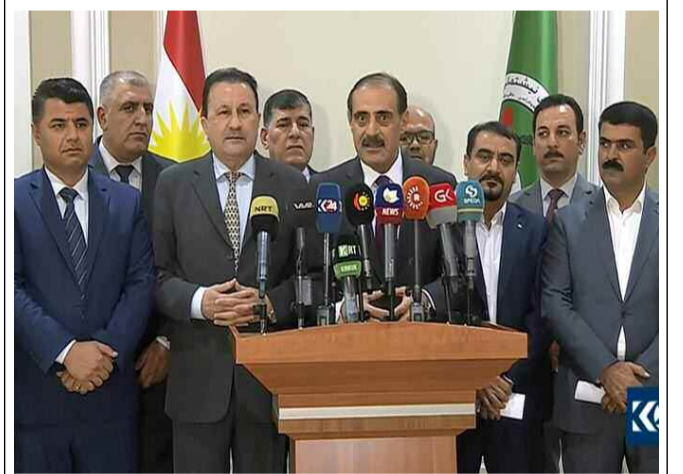
Îro Yekşema 29.9.2019 Nêçîrvan Barzanî pêşwazî li balyozê Qeter kir û di wê hevdiîtinê de Nêçîrvan Barzanî tekez kir ku Hikûmeta Herêma Kurdistanê ji bo weberhênana biyanî amade ye û ji bo weberhênerên Qeterî jî hemû asankariyan dike ji bo ku di proseya pêşxistina Herêma Kurdistanê de beşdar bin û beşdariya wan jî girîng û erênî ye, herwiha Herêma Kurdistanê dixwaze pêwendiyên xwe bi Qeter re bihêz bike.

Serokê Herêma Kurdistanê behsa pêwendiyên Hewlêr û Bexdayê kir û amaje bi çareserkirina pirs-girêkên di navbera herdu alîyan de kir û herwiha behsa rewşa siyasî û aborî ya Herêma Kurdistanê û Iraqê û koçberan li Herêma Kurdistanê kir.

Ji aliyê xwe ve Balyozê Qeter li Iraqê silav û rêzên serkirdoyên Qeter gihand Serok Nêçîrvan Barzanî û tekez kir ku welatê wî dixwaze pêwendiyên xwe ligel Herêma Kurdistanê û Iraqê pêş bixe û ji bo vê yekê jî ew dixwazin Konsulxaneyê Qeter li Hewlêr vekin û sektora taybet û sermayedarên Qeterî han dide ku li Herêma Kurdistanê kar bikin. **kurdistan24.net**

14 aliyên siyasî yê Kurdî bi yek lîst pişikdarîyê di helbijartinên parêzgehan de dîkin

14 partî û aliyên siyasî yê Kurdî bo Helbijatina Civa-ta parêzgehên Iraqê biryar dan bi yek lîst pişikdarîyê tede bikin.

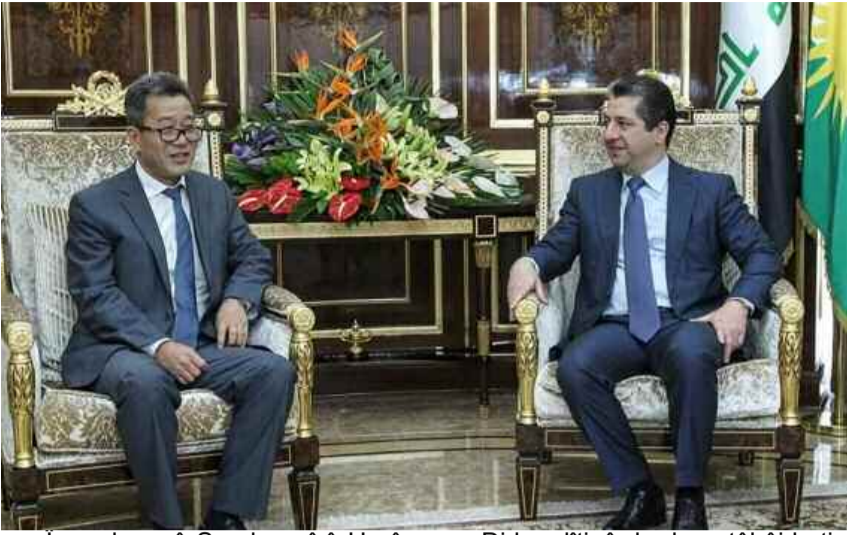
Ew partiyên ku evro li baregeha Mekteba Siyasî ya Yekêtiya Nîştîmanî ya Kurdistanê (YNK) civîya bûn, di civîn evero de biryar bû serokê lîstê a hevpişik û biryarderê lîstê û logoya lîstê bihên destnîşankirin, lêp piştî kombûnê rizgar Elî, endamê Mekteba siyasîya YNKyê di kongireyê rojnamevanî de ragehand: Wan biryar daye, Sêşembîya bihêt careka din bicivin û biryar li ser evê pirsê bidin.

Rizgar Elî got jî: Gelek pêşkevîtin di danûstandinên alîyan de çê bû yê û binemayên pêkanêna lîsta hevpişik hatîne çespendin û rêkhevîtin li ser hatîne kirin.

Herweha gor jî: Ew lîst bi navê lîsta Hevpeymanî pişikdarîyê di piroseya helbijartinê de dike û li gor rêkkarên komîsyonê di dema xwe de navê wê dihêt tomarkirin. Xuya jî kir, aliyên siyasî yê pişikdar di civînê de biryar dane li sinûrên parêzgehên Kerkûk, Neynewa, Dîyala, Selahedîn û Bexda bi hev re pişikdarîyê di piroseya helbijartinê de bikin daku dengê Kurd ji dest neçe.

Amaje bi wê yekê jî da, Sêşembîya dahatî, serokê lîstê Hevpeymanîya Kurdistanê û rêpêdayî yê lîstê û logo dê bihêt destnîşankirin. Biryare pioseya helbijartina parêzgehan li 1ê Nîsan a 2019yê li tevaya parêzgehên Iraqê birêve biçe. **kurdistan24.net**

Serokwezîr Barzanî pêşwazî li Konsolê Çînê kir

Iro yekşemê Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Brazanê, pêşwazî li Konsolê Giştî yê Çîna Millî li Herêma Kurdistanê kir.

Di hevdîtîna da de gotûbêj hatin kirin derbarê pêşxistina peywendiyên di navbera Herêma Kurdistanê û Çînê de. Konsolê Giştîyê

Çîna Millî amaje bi wê yekê kir ku welatê wî bi giringî ve li Herêma Kurdistanê dinere û hana kompaniyayên Çînî jî dide weberhînanê li Herêma Kurdistanê bikin. Got jî: Bi van nêzîkan pişka zimanê Çînî li zankoya Selahedîn li Hewlêrê dihêt vekirin û pişka zimanê Kurdî jî li zanko ya Pîkîn dihêt vekirin.

Herweha Konsolê Çîna Millî tekez li ser wê yekê kir ku ew pirojeyên sîtratifî rêkvevtin li ser hatîne kirin ji encama seredana vê dawîyê ya Adil Ebdulmehdî, serokê wezîrên Îraqê, Herêma Kurdistanê jî vedigire.

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê jî supasîya welatê Çînê kir bo giringîdana wê bi Herêma Kurdistanê ji bo bihêzkirina peywendîyan di navbera herdu alîyan de. **BasNews**

Dîrok binav dibe

Kovara Economist di derbarê Heskîfê de makaleyek nivîsî û behsa dîroka Heskîfê dike û dibêje Binavkirina dîrokê. Economist ji bo Heskîfê dinivîse: Heskîf cihe ku mirov jê tîrabe. Lingên pira Heskîfê her yek wek avahiyekî mezinin, Ev pir ji gelek kevne û li ser ava Dicleyê bilind dibe. Gelek şikeft hene ku ji dema Neotolîk mane û hêja hinek wan wek xanî, mal têne bi karanîn, hinek jî wek guvên ajala têne bi karanîn. Jora van şikefta kelhek dixweyê ku ji dema Bîzansiyan maye. Mizgeftê ku ji dema Eyubîya dixweyê û sedan kilên qbra rêz bûne. Tê zanîn ku di binê wan de, di binê axa Heskîfê de bi hezaran eserên arkeolojîk weşartîne.

Niha 3 hezar nişteci li Heskîfê hene. 12 hezar sala vê deverê binemaliya bi dehan medniyeta kiriye û di cihanê de cihê ku herî zêde û berdewamî xelk lê jiyayî Heskîfê. Lê çend mehek din hêdî tiştêk jê namîne.

Kovar dide xuyakirin ku, ew gelî hemû ji avê teji dibe, 136 kîlometre dirêjahî dibe gola avê, bi hezaran cih dimîne di bin avê de. Pîspor dibêjin ku 100 hezar kes ji cih û warên xwe dibin. Heta roja 8.10.2019ê dive nişteciyên Heskîfê malên xwe vale bikin û derkevin. Ev ji bo wan roja dawîye.

Economîst dibêje: Li aliyê ava Dicle li deverê bilind cihek nû hatiye avakirin, pêşerojek bê reng û ne zelal li pêşiya xelkê Heskîfê li vê devera nû hatî avakirine.

Hinek xelk li vê devera nû cih bûne, berpirsa hinek eserên qedîm ji Heskîfa kevin rakirine anî ne vê deverê. Minareyek, Hemamek û deriyek ji dema Roma û çend mezar anîne Heskîfa nû. Li Heskîfa kevin xaniyên antiq hebûn lê niha avahiyên wek hev ber bi kontara ciyê ve rêz kirine.

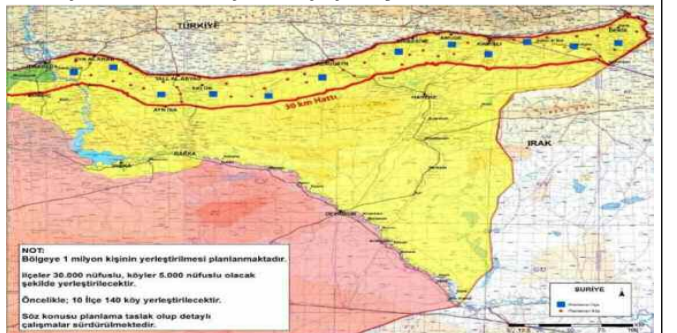
Pîsporek li deverê dibêje: Xelkê jiyana xwe bi geştiyariyê û xwedî kirina ajala berdewam dikira. Lê niha herdu jî dimirin. Insanên deverê berê xwe dan bajarên mezin. Qalikên wan ji bo avê li vi herêmê cih bibûn û niha ew ji bo avê ji herêmê bar dikin diçin.

Eve dehê salane ji bo Heskîve ji hole rakin plan dihatin kirin. Plana ewil sala 1950 destpêkir heta 2006ê berdewam bû. Xelke deverê li dijê vê projeyê derket û protesto kirin, Îraqê ji bo ku av li ser wan tê qut kirin li dijê vê projeyê sekinîn. Li himber hemû muxalefetê serokkomar Erdogan ev proje bi cih kir. Ev proje salê 1200 Megawat elektrîkê diafirîne û ev tê wateya ku salê 412 milyon dolar dikeve destê dewletê de.

Di teoriyê de Heskîf di nava listeya Mîrasên Cihanê ya UNESCO de dixweyê. Tirkîye ji berî vê deverê bihêle bin avê de dikariye cardin fikarê bike. Lê tîzanin ku tenê hukûmet dikarin daxwazê bikin ku devrek bikeve di nava listeya UNESCO de, ihtimala Erdogan û hukûmeta wî vê bike jî gelek zêf e. **rojvakurd.com**

Naveroka plana Herêma Ewle

Naveroka pilana herêma ewle hate eşkerekirin û milyonek penaberên Suriyeyê dê li herêma ewle werin bicîkirin. Rojnâmeya Habertürkê ya Tirkîyeyê eşkere dike: Dê li herêma

ewle ya bakurê Suriyeyê 10 bajarok û 140 gund werin avakirin. Serjimêriya gundan 5 hezar, yên bajarokan jî 30 hezar kes e. Dê li her gundî hezar xanî û her bajarokî jî 6 hezar xanî werin avakirin. Avakirina mizgeftê, nexweşxane, zanîngeh, werzişgeh, xwendîngeh, yarîgeh û gelek projeyên din di pilana herêma ewle de heye. Herwiha dê ji bo çandiniyê erd ji bo xelkê were dayîn û tê pêşbînîkirin ji bo projeya herêma ewle 27 milyar dolar pere dê were serfkirin. **rojvakurd.com**

Daxûyaniyên di derbarê Herêma Aram de ne zelalin

Him Tirkîye, him jî Amerîka di derbarê rêkeftina herêma ewle ya li bakurê Suriyeyê de daxuyaniyan didin lê xalên nediyar ên rêkeftinê di van daxûyaniyan de nayên zelalkirin.

Wezaretê Beravaniya Tirkîyeyê dibêje ji bo avakirina Navenda Tevgera Hevbeş a li bakurê Suriyeyê, xebatên wan ên digel berpirsên leşkerî yên Amerîkayê destpê kirine. Berdevkekî Pentagonê Sean Robertson jî wekî ko vê daxûyaniyê piştrast bike dide zanîn ko ewê di çarçove rêkeftina herêma ewle de zêdetir leşker rêkin bajarê Rihayê.

Her çend her du alî behsa xebat û amedekariyên xwe yên hevbeş bikin jî ne diyar e ji rêkeftina herêma ewle amancên Tirkîye û Amerîkayê hevebeş in an na?

Lewra amancên hikûmeta Tirkîyeyê eşkere ne û berpirsên Enqereyê dixwazin YPG li ser sînor nemîne û kurdên Suriyeyê statûyek bidest nexin.

Li gor daxûyaniyên Pentagonê jî armanca Amerîkayê rêlibergirtina zindîbûna DAÎŞê û wergirtina bergiriyên ji bo çaresekirina dilgiranîyên Tirkîyeyê ye.

Ji vir zelal e amancên Tirkîye û Amerîkayê hevbeş nînin û jixwe piştî rêkeftinê jî Amerîka li şûna dawî li alîkarîkirina YPGyê bîne, 2 caran karwanên çekan bo YPGyê rêkirin. Ger ji rêkeftina herêma ewle amanc tinekirine YPGyê be, Amerîka bo çî dawî li piştgirîkirina YPGyê naynê û berdewamî karwanên çekan ji bo wê rêdike?

Ya duyem jî nediyar e dê berfirehiya herêma ewle çend kîlometre be. Lewra di navbera piraniya bajarên rojavayê Kurdistanê û Tirkîyeyê de dûrbûn ji 5 kîlometreyan jî kêmtir e û

zelal niye dê YPG ji bajarên rojavayê Kurdistanê derkeve an dê Tirkîye li dorûbera wan bajarokan wekî rêkeftina Menbicê çavderiyên hevbeş bike.

Herçend hikûmeta Tirkîyeyê bi rîjdî bibêje ew rê nadin ev rêkeftin, wekî nexşerêya Menbicê bibe mijûlkirina Tirkîyeyê jî, amajeyên ji navçeyê tîne ne li gor daxwazên Tirkîyeyê ne. Lewra piştî rêkeftinê heta niha çî gûhertin li ser pêwendiyên YPG û Amerîkayê nebûye û alîkariyên bo YPGyê berdewam in. **rojvakurd.com**

Berpirsekî Gorran: YNK xwedî şîrketên mezin û pareyekî zêde ye û pîrsgirêka wan a darayî tine!

Berpirsekî Gorran: YNK xwedî şîrketên mezin û pareyekî zêde ye û pîrsgirêka wan a darayî tine!

Rêveberê Tevgera Gorran dibêje, Şanaz Îbrahîm Ehmed rewşa wê ya darayî başe û bixwe dikare pareyê kanalên daxistî bide. Herwaha diyar kir YNKê pîrsgirêka wê ya

darayî tine ye.

Piştî ku heftiya borî hat ragehandin kanalên televîzyona Kurdsat û çend kanal û malperêkî din ên YNKê ji ber pîrsgirêka darayî hatine daxistin û ji ber wê jî Şanaz Îbrahîm Ehmed gotarek tund nivîsand.

Endamê Civata Giştî ya Tevgera

Gorran Xelîl Serkanî vê derbarê de ji basnewsê re ragehand, YNKê pîrsgirêka wê ya pare tine û got: "YNK xwedî pare û şîrketên pîr mezin e."

Herwaha neveşart ku pîrsgirêka nav YNKê û hebûna mîlîlaneya zêde û hev dayîna aliyekî heye û ji ber wê jî dûr nîne ku daxistina wan kanalên beşeke ji wê mîlîlaneyê.

Li gor baweriya wî rêveberê Gorran, bi taybet berpirsê komîteya rêxistina derve ya YNKê Şanaz Îbrahîm Ehmed xwedî pareyekî mezin e û Şanaz Îbrahîm bixwe dikare pareyê kanalên

Şanaz Îbrahîm Ehmed di wê nivîsa xwe de gef xwaribûn ku dê gelek babetan aşkera bike, nav wan de jî diyar nemana mûçeyê Sekreterê giştî yê YNKê ku wefat kiriye Mam Celal jî hebû. Herwaha ragehandibû ku mehane hin caran wek xêr û sedeqe pareyê kanalên televîzyonê dabîn kiriye. **BasNews**

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çiyê? Ev **ave**.
Bu nêdir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

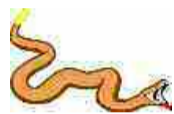
diran

Ev çiyê? Ev **dirane**.
Bu nêdir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çiyê? Ev **agire**.
Bu nêdir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çiyê? Ev **mare**.
Bu nêdir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çiyê? Ev **bizine**.
Bu nêdir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çiyê? Ev **balone**.
Bu nêdir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çiyê? Ev **bacane**.
Bu nêdir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çiyê? Ev **otomobile**.
Bu nêdir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taç

Ev çiyê? Ev **taçe**.
Bu nêdir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

canî

Ev çiyê? Ev **canîe**.
Bu nêdir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcik

Ev çiyê# Ev **cûcike**.
Bu nêdir? Bu cücədir.
Что это? Это цыпленок.
What is it? It is a chicken.

finçan

Ev çiyê# Ev **finçane**.
Bu nêdir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çiyê? Ev **çave**.
Bu nêdir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çêlek

Ev çiyê? Ev **çêleke**.
Bu nêdir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

defter

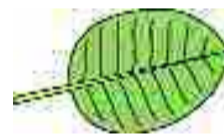
Ev çiyê? Ev **deftere**.
Bu nêdir? Bu dəftərdır.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çiyê? Ev **dare**.
Bu nêdir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

Ee

belg

Ev çiyê? Ev **belge**.
Bu nêdir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çiyê? Ev **eloke**.
Bu nêdir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

çaynîk

Ev çiyê? Ev **çaynîke**.
Bu nêdir? Bu çaynıkdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.

çakûç

Ev çiyê? Ev **çakûçe**.
Bu nêdir? Bu çəkiçdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

dest

Ev çiyê? Ev **deste**.
Bu nêdir? Bu əldır.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çiyê? Ev **dile**.
Bu nêdir? Bu ürəkdır.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

ker

Ev çiyê? Ev **kere**.
Bu nêdir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çiyê? Ev **zebeşe**.
Bu nêdir? Bu qarızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

êleg

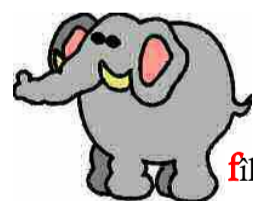
Ev çiyê? Ev **êlege**.
Bu nêdir? Bu jiletđır.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çiyê? Ev **hêke**.
Bu nêdir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

Ff

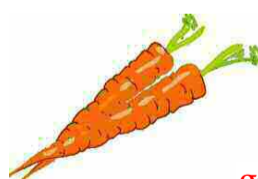
fil

Ev çiyê? Ev **file**.
Bu nêdir? Bu fildır.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elephant.

firok

Ev çiyê? Ev **firoke**.
Bu nêdir? Bu təyyarəđır.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

gizêr

Ev çiyê? Ev **gizêre**.
Bu nêdir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carrot.

gêzî

Ev çiyê? Ev **gêzîye**.
Bu nêdir? Bu süpürgəđır.
Что это? Это веник.
What is it? It is a broom.

pê

Ev çiyê? Ev **pêye**.
Bu nêdir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

kêr

Ev çiyê? Ev **kêre**.
Bu nêdir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

fınd

Ev çiyê? Ev **fınde**.
Bu nêdir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

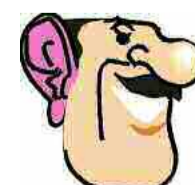
zerafe

Ev çiyê? Ev **zerafeye**.
Bu nêdir? Bu zürafəđır.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gore

Ev çiyê? Ev **goreye**.
Bu nêdir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

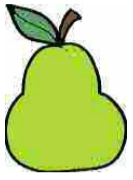

guh

Ev çiyê? Ev **guhe**.
Bu nêdir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hirç

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

li

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

îi

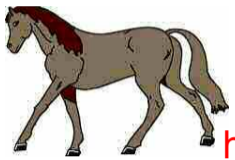
dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

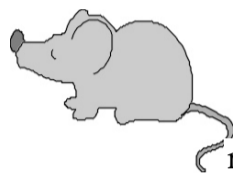
hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dəvədir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

ling

Ev çîye? Ev linge.
Bu nêdir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

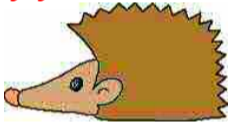

keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî

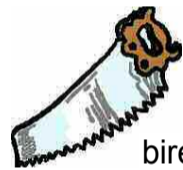
Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

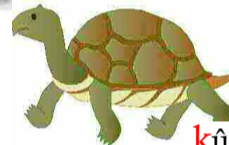
Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günəşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

Kk

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kûsî

Ev çîye? Ev kûsîye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

rojname

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

Ev çîye? Ev keviale.
Bu nêdir? Bu xəçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.

kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nêdir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu seyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî

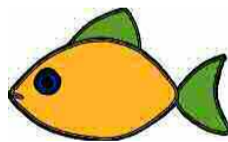
Ev çîye? Ev kûlîye.
Bu nêdir? Bu çəyirtkədir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Mm

mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

Nn

nan

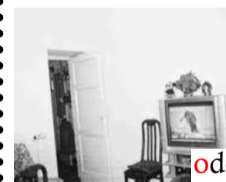
Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

Oo

ode

Ev çîye? Ev odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev otobûse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu samışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev reнге.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

sol

Ev çîye? Ev sole.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

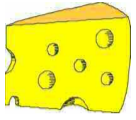

top

Ev çîye? Ev tope.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çiyey? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

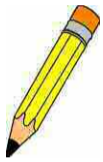
pîvaz

Ev çiyey? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

perçemek

Ev çiyey? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çiyey? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

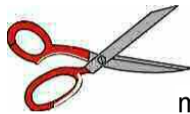

beq

Ev çiyey? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çiyey? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çiyey? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qaşıcıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çiyey? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portaqaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

Rr

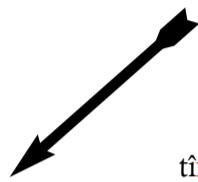
şêr

Ev çiyey? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrîşk

Ev çiyey? Ev kêwrîške.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çiyey? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çiyey? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çiyey? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

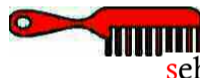
stêrk

Ev çiyey? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

şûr

Ev çiyey? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çiyey? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

tîr

Ev çiyey? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzumdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çiyey? Ev tûtîye.
Bu nədir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

se

Ev çiyey? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çiyey? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

şîr

Ev çiyey? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

şûşe

Ev çiyey? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çiyey? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

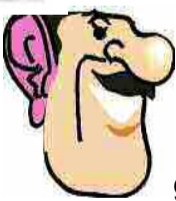
Ev çiyey? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çiyey? Ev utfiye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çiyey? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çiyey? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çiyey? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ildırımdır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çiyey? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

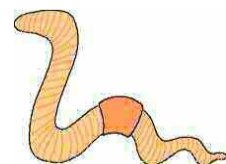
keVok

Ev çiyey? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çiyey? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çiyey? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

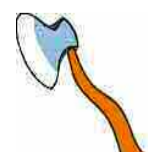
çûk

Ev çiyey? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çiyey? Ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a scorpion.

bivir

Ev çiyey? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

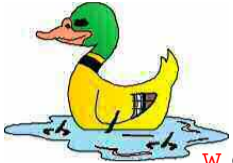

berçavik

Ev çiyey? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

werdek

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ôkdêkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şekildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

ew r

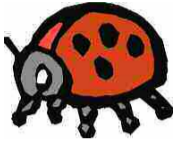
Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddir.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

kew

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kèklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xalxalok

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzendir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

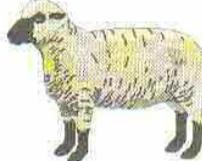
xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

xaç

Ev çîye? Ev xaçe.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

yek

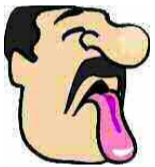
Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zengdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

N b/s	KURDÎ		Azerî	DİKARÎ BIXWÎNÎ
	ya bi tîpên latinî	ya bi tîpên kirîlî	Latinî	
1	Aa	Aa	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Declê, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ее	Ee	Êlnûr, êvar, êzîng, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, înl, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	Iı	Kirin, birin, fîrîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, lîmon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, nevî, ner, nav, nas, hinar, Hesên,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şîrîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Ûu	Юю	Ûü	Gul, sur, duðu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Wecîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Xx	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Три мирных жителя получили ранения в результате турецких авиаударов

По меньшей мере три мирных жителя были ранены в районе Кандиль Иракского Курдистана в результате авиаударов Турции за последние 24 часа, говорится в сообщении, опубликованном в четверг, 26 сентября.

Согласно сообщению телеканала "Kurdistan24", воздушные налеты были направлены против партизан "Рабочей партии Курдистана" (РПК) в деревне Зевка, откуда уже были эвакуированы многие жители из-за угрозы турецких бомбардировок. Турецкие военные самолеты обстреливали деревню и в среду вечером, и в четверг, в результате чего трое мирных жителей получили ранения.

РПК и Турция на протяжении более трех десятилетий находятся в военном противостоянии из-за курдского вопроса в стране. Анкара рассматривает курдскую вооруженную группу как "террористическую организацию" и, не смотря на протесты Ирака и Иракского Курдистана, проводит операции по ликвидации партизан РПК на территориях соседней страны.

Курдские партии создают альянс для предстоящих выборов в иракских провинциях

Курдские партии создают альянс для предстоящих выборов в иракских провинциях. Девять политических партий Иракского Курдистана сформировали альянс для участия в провинциальных выборах 2020 года в спорных провинциях Киркук, Ниневия и Дияла.

"Демократическая партия Курдистана" (ДПК) провела совместную с другими партиями встречу в Эрбиле, на которой обсуждалось создание единого фронта, призванного противостоять вызовам на спорных тер-

риториях, которые в настоящее время находятся под властью иракского правительства.

Согласно пресс-релизу, опубликованному после встречи, девять политических партий будут участвовать в выборах под списком "Альянс Курдистана".

В альянс входят ДПК, "Патриотический союз Курдистана" (ПСК), "Движение за перемены" ("Горран"), "Исламский союз Курдистана" (ИСК), "Исламская группа Курдистана" (ИГК), "Исламское движение Курдистана", "Коммунистическая партия

Курдистана", "Демократический социалист Курдистана" и "Курдистан Захматкешан".

Курдские фракции обеспокоены недавним изменением закона о выборах в Ираке, которое, по мнению курдов, исключает из процесса голосования большое количество курдских избирателей. Новый закон дает право голоса избирателям только в местах их происхождения, что исключает возможность проголосовать для сотен тысяч перемещенных лиц.

Саади Пира, член политбюро ПСК, заявил журналистам после встречи, что "Альянс Курдистана" является инициативой по спасению позиции курдов в спорных районах, и что он приветствует любую партию, которая захочет присоединиться к альянсу до голосования. По словам Пира, члены альянса также обратятся в федеральный суд с просьбой внести поправки в статью 14 Закона о выборах, которая наносит вред перемещенным курдам. kurdistan.ru

США направляют в Саудовскую Аравию комплексы Patriot и 200 военнослужащих

США направляют в Саудовскую Аравию зенитно-ракетные комплексы Patriot и 200 военнослужащих. Кроме того, Вашингтон предоставит четыре радиолокационные системы, которые должны укрепить оборону королевства, заявили в министерстве обороны США в четверг, 26 сентября. Глава ведомства Марк Эспер ранее сообщил о планируемой отправке солдат и вооружений, однако не назвал конкретных цифр.

Представитель МВД Саудовской Аравии 14 сентября сообщил о пожарах на двух заводах национальной нефтяной компании Saudi Aramco. Причиной возгорания стала атака беспилотных летательных аппаратов.

Ответственность за нападение взяла на себя дружествен-

ная Ирану вооруженная группировка йеменских повстанцев-хуситов.

Госсекретарь США Майкл Помпео заявил об отсутствии доказательств совершения атак из Йемена. Он назвал их "беспрецедентным нападением на

поставщика энергоресурсов для всего мира" и обвинил Иран в причастности к атакам. Германия, Франция, Великобритания и Саудовская Аравия также возложили на Тегеран ответственность за инциденты, однако тот отверг обвинения. kurdistan.ru

США считают, что добились "усиления давления" на Иран в ООН

США считают, что добились усиления давления на Иран в ООН, заявил спецпредставитель США по Ирану Брайан Хук.

"Мы добились значительного прогресса по увеличению давления на Иран и привлечению его к ответственности за нападение на Саудовскую Аравию. Это нападение — причина, почему мир отворачивается от Ирана", - сказал Хук журналистам в Нью-Йорке.

Он напомнил, что Великобритания, Франция и Германия вслед за США обвинили Иран в нападении. "Это крупнейшее изменение ситуации и дип-

ломатическое поражение для Ирана", - сказал Хук. "Мы призываем все страны присоединиться к "европейской тройке" и осудить Иран, назвав его по имени", - сказал Хук.

Крупнейший экспортер и один из трех крупнейших производителей нефти Саудовская Аравия после атаки на ее нефтяные объекты 14 сентября сократила добычу более чем вдвое — на 5,7 миллиона баррелей в сутки с обычной отметки примерно в 9,8 миллиона.

Йеменские повстанцы-хуситы, против которых воюет арабская коалиция во главе с Саудовской Аравией, заявили, что атаку совершили бойцы их движения с помощью беспилотных летательных аппаратов. Госсекретарь США Майк Помпео заявил, что нет никаких свидетельств атаки из Йемена, и обвинил в ней Иран. Тегеран отрицает эти обвинения. В частности, президент Ирана Хасан Роухани потребовал предоставить доказательства того, что Тегеран стоит за атакой на саудовские объекты, и призвал протянуть друг другу руки и "потушить пламя в регионе". kurdistan.ru

Лавров призвал к урегулированию ситуации в Персидском заливе через диалог

Москва призывает к урегулированию ситуации в Персидском заливе через диалог без голословных обвинений, заявил глава МИД России Сергей Лавров.

"Искусственно нагнетается напряженность в Персидском заливе. Призываем к преодолению имеющихся разногласий через диалог, без голословных обвинений. Наш вклад - представленная летом этого года обновленная российская концепция коллективной безопасности в этом регионе", - сказал Лавров, выступая на Генеральной ассамблее ООН.

В июле МИД РФ представил российскую концепцию безопасности в Персидском заливе на специальном мероприятии в министерстве. Среди предлагаемых Россией мер - отказ от размещения иностранных военных баз в регионе. Документ презентовали аккредитованным в Москве представителям арабских государств, Ирана, Турции, "пятерки" постоянных членов СБ ООН, Евросоюза, ЛАГ и стран БРИКС. kurdistan.ru

Партии Курдистана обсудят выборы в спорных районах

Все политические партии Иракского Курдистана соберутся в субботу, чтобы обсудить предстоящие провинциальные выборы в спорных районах Ирака.

Руководитель выборного офиса "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Хосро Горан сообщил журналистам в четверг, 26 сентября, что партии проведут встречу в надежде на формирование единого курдского избирательного списка на провинциальных выборах в спорной провинции Киркук и в других спорных областях с курдским населением.

Встречу, которая должна была состояться в начале этой недели, отложили из-за политических споров.

Ранее члены политбюро ДПК и "Патриотического союза Курдистана" (ПСК) встретились в Эрбиле для

переговоров по тому же вопросу.

Ирак назначил провинциальные выборы на апрель 2020 года. Курды обеспокоены тем, что законопроект, запрещающий перемещенным лицам голосовать, пока они не вернутся в свои родные места, является условием, которое кажется невозможным для голосования, поскольку люди не могут вернуться в родные города из-за нестабильности. kurdistan.ru

В Синджаре найдена еще одна братская могила езидов

Местные власти сообщают об обнаружении массовых захоронений езидов, убитых террористами "Исламского государства" (ИГ) в районе Синджар на севере Ирака. В воскресенье в интервью "BasNews" член совета Мера Синджара Хейри Зибан рассказал, что тела были обнаружены в колодцах одного из домов в деревне Гир-Зерик. Точное количество жертв пока неизвестно. По словам чиновника, в ближайшее время начнется эксгумация. Террористы ИГ атаковали езидский район Синджар 3 августа 2014 года после захвата Мосула. Тысячи мирных жителей были беспощадно убиты или похищены, сотни тысяч езидов были вынуждены бежать. Более 3000 человек считаются пропавшими без вести. kurdistan.ru

Президент Курдистана и делегация министерства финансов США встретились в Эрбиле

25 сентября президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани принял делегацию министерства финансов США во главе с помощником министра по борьбе с финансированием тер-

роризма Маршаллом Биллингсли.

В ходе встречи официальные лица обсудили отношения между Эрбилем и Багдадом, и события в энергетическом и банковском секторах в Курдистане и Ираке.

Как сказано в заявлении офиса Барзани, высокопоставленные чиновники также обсудили способы противодействия финансированию терроризма, "подчеркнув, что для того, чтобы полностью искоренить экстремистские и террористические идеологии ИГИЛ, финансовые ресурсы ИГИЛ должны быть ликвидированы, а их финансовая деятельность должна быть заблокирована". kurdistan.ru

На сирийско-иракской границе вновь атакованы цели

В районе сирийского населенного пункта Аль-Букамаль на границе с Ираком, где действуют шиитские военизированные отряды, вновь были атакованы цели. Об этом сообщили активисты в Сирии. За последние недели уже поступало несколько сообщений об атаках в районе Аль-Букамалья.

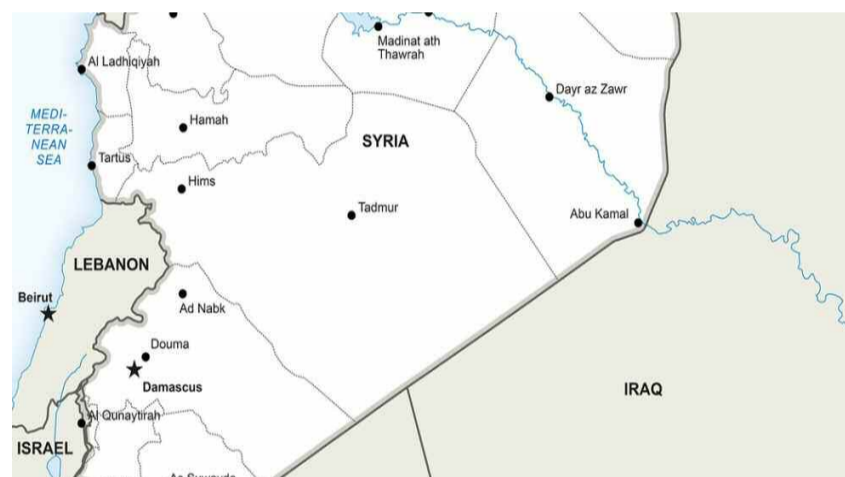
В начале недели сообщалось о двух нападениях в районе этого населенного пункта. Согласно сообщениям, никто не пострадал.

Телеканал "Аль-Хадат" передал, что самолеты бомбили базу шиитских военизированных отрядов в районе города Эль-Фаллуджа к северо-западу от Багдада. Сообщалось, что атака была осуществлена при участии нескольких неопознанных самолетов в районе озера Тартар.

Ранее в тот же день телеканал "Аль-Маядин" сообщил, что

неопознанный самолет совершил нападение на базу возле

шиитские военизированные отряды, поддерживаемые Ира-

аэропорта в западном Ираке, где действуют военизированные отряды.

В последнее время было совершено несколько таинственных нападений на позиции и склады оружия сил "Аль-Хашд аш-Шааби", которые включают

ном. Некоторые из этих атак были приписаны Израилю, который хранит молчание, но премьер-министр Биньямин Нетаниягу неоднократно намекал, что Израиль действует против базирования Ирана также в Ираке. kurdistan.ru

Союз студентов Курдистана отметил вторую годовщину референдума о независимости

Союз студентов Курдистана 25 сентября провел в Эрбиле собрание, посвященное второй годовщине исторического референдума по независимости Иракского Курдистана. В начале мероприятия была открыта фотовыставка, на которой были представлены снимки, сделанные во время прове-

дения референдума, а после был показан спектакль и вручены награды ряду писателей и журналистов, которые поддержали исторический референдум. 25 сентября 2017 года в Курдистане был проведен референдум о независимости от Ирака, получившей поддержку в 93% голосов.

Эрбиль и Багдад работают над "дорожной картой" по урегулированию нефтяных споров

Эрбиль и Багдад разрабатывают "дорожную карту" для урегулирования их нефтяных споров. Об этом 28 сентября заявил министр нефти Ирака Тамир Гадхбан.

В интервью "Kurdistan24" министр сказал, что и Курдистан, и Ирак должны основываться на 111-й и 112-й статьях Конституции страны, согласно которым нефть и газ предназначены для всех иракцев.

Он также отметил, что обе стороны уже договорились разрешить оставшиеся споры на основе Конституции Ирака.

Эрбиль и Багдад стремятся наравне участвовать в производственном процессе и вместе получать прибыль, добавил иракский министр. kurdistan.ru

Арабские племена подтверждают поддержку Курдистану во вторую годовщину референдума о независимости

Отмечая вторую годовщину референдума о независимости Курдистана, арабские племена иракской провинции Ниневия вновь подтвердили свою поддержку автономного региона, заявив, что государственность является законным правом народов.

Представитель арабских племен Ниневии Мозахим Хуэт рассказал в интервью "BasNews", что его соплеменники приняли активное участие в проведении референдума в 2017 году, поскольку считают, что курдская нация, как и любая другая в мире, имеет полное право требовать своей независимости "после достаточных страданий от несправедливости" в прошлом.

Он поздравил видного лидера курдов и бывшего президента Курдистана Масуда Барзани и народ Курдистана со второй годовщиной этого исторического события.

25 сентября 2017 года в Курдистане и на спорных курдских территориях Ирака был проведен референдум о независимости. Почти 93% голосов были отданы за отделение от Ирака. kurdistan.ru

КРГ репатрирует останки жертв "Анфалья", эксгумированные в Мусанне

Региональное правительство Курдистана (КРГ) готовится вернуть останки курдов-жертв кампании "Анфаль" (геноцида, совершенного бывшим иракским режимом партии "Баас"), обнаруженные в южной провинции Мусанна. Как сообщил сотрудник министерства по делам мучеников и Анфалья КРГ Сирван Джалаль, к возвращению готовят в общей сложности 171 тело, в том числе тела 97 женщин и 74 детей. Кампания геноцида курдов под названием "Анфаль" была проведена режимом Саддама Хусейна в 1980-х годах. По словам курдского чиновника, над эксгумацией массовых захоронений, включая те могилы, которые содержат курдские останки жертв кампании "Анфаль", с 2003 года работает кувейтская специальная группа. Для дальнейших раскопок массовых захоронений из представителей иракского, курдского и кувейтского правительств должна быть сформирована совместная группа. kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 10 (455) 30 сентября - 6 октября 2019-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Барзани и посол Катара обсудили двусторонние связи

Президент правящей "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани 28 сентября принял посла

Катара в Ираке Халида Хамада аль-Слети.

Согласно отчету о встрече, Барзани и катарский посланник обсудили отношения между Эрбилем и Дохой, подчеркнув готовность обеих сторон к дальнейшему укреплению связей в различных областях потенциального сотрудничества.

Посол аль-Слети приветствовал стабильность в Курдистане с продолжающимся благоприятным развитием событий в различных областях экономики. kurdistan.ru

Сирия требует вывода американских и турецких войск с территории страны

Министр иностранных дел Сирии Валид аль-Муалем потребовал в субботу немедленно вывести с территории его страны американские и турецкие войска, предупредив, что сирийские военные имеют право принять "ответные меры" в случае отказа.

Около 1000 американских военнослужащих продолжают борьбу с боевиками "Исламского государства" на территории Сирии. Турция также провела на севере Сирии несколько военных атак против "ИГ" и курдских повстанцев из Отрядов народной самообороны.

"Все иностранные силы, действующие на наших территориях без нашего разрешения, являются оккупационными силами и должны немедленно покинуть [Сирию]", - заявил глава МИД Сирии, выступая на ежегодном собрании мировых лидеров в ООН. "Если они откажутся, у нас есть право принять любые

ответные меры в соответствии с международным законодательством", - сказал аль-Муалем.

"Соединенные Штаты и Турция продолжают незаконно присутствовать на севере Сирии", - добавил министр, имея в виду попытки Вашингтона и Анкары создать "зоны безопасности" внутри Сирии "в нарушение Устава ООН".

Турция планирует построить внутри зоны безопасности жилье для расселения 1 миллиона сирийских

беженцев.

Страны Запада обвинили российские и сирийские войска в гибели мирных жителей на северо-западе Сирии. Москва и Дамаск эти обвинения отрицают, заявляя, что они ведут войну против боевиков.

"Мы полны решимости продолжить нашу войну против терроризма во всех его формах, вплоть до уничтожения последнего оставшегося в живых террориста", - заявил глава сирийского МИД. kurdistan.ru

Сирия: США и Турция провели еще один совместный вертолетный патруль

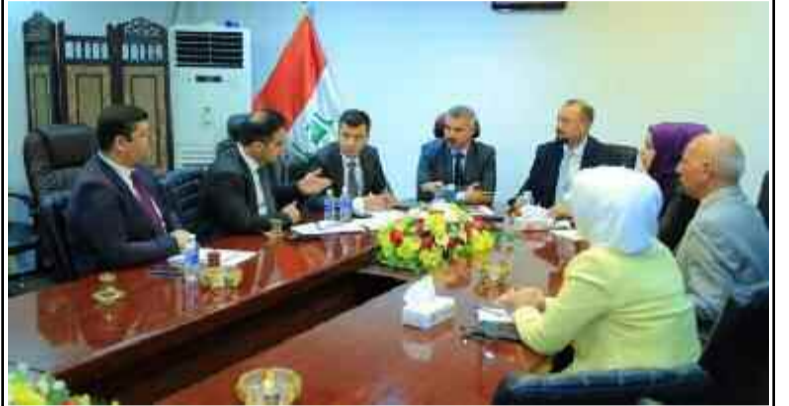

В субботу, 28 сентября, два союзника по НАТО, США и Турция, провели еще одно совместное вертолетное патрулирование в Сирии в рамках создаваемой ими "Зоны безопасности". По данным агентства "Anadolu", 4 вертолета вылетели из Шанлыурфы на юго-востоке Турции, где Вашингтон и Анкара создали совместный операционный центр, и пролетели над сирийской стороной границы. kurdistan.ru

Делегаты парламента Курдистана встретились в Багдаде с иракскими коллегами

Делегаты парламента Иракского Курдистана 27 сентября встретились с иракскими коллегами в Багдаде, чтобы обсудить споры между Курдистаном и Ираком.

Как рассказал в интервью "BasNews" член курдской делегации Сарко Азад, в ходе встречи стороны обсудили проблемы, стоящие между Эрбилем и Багдадом, и курдские представители заявили, что Курдистан ожидает сохранения всех своих конституционных прав при достижении каких-либо соглашений с Ираком.

Самым важным вопросом встречи был размер бюджета Курдистана в законопроекте о бюджете Ирака на 2020 год.

Сарко Азад также отметил, что этот вопрос обсуждался с членами комитетов по финансам и природным ресурсам при парламенте Ирака, и что Курдистан надеется, что Эрбиль и Багдад достигнут окончательного соглашения к концу октября. kurdistan.ru

Лавров допустил создание американо-турецкой зоны безопасности в Сирии

РФ обсуждает с США и Турцией вопрос о создании американо-турецкой зоны безопасности в Сирии, она должна быть создана при уважении суверенитета и целостности САР, заявил глава МИД РФ Сергей Лавров.

"Насчет турецко-американских переговоров - это, как говорится, турецко-американские переговоры. Мы, естественно,

затрагиваем эту тему в отношениях наших и с турками, и с американцами по одной и главной и очень важной причине - все это происходит на территории САР", - заявил Лавров на брифинге в ООН.

Он напомнил, что "и Турция, и США торжественно подписывались под многими документами, голосовали за резолюции, в которых четко записано, что все мы должны уважать суверенитет и территориальную целостность САР".

"С этой точки зрения нам небезразлично, как эта тема будет решаться", - добавил он. kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:
TAHİR SİLƏMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
TAXİR СУЛЕЙМАН
Tel.-whatsapp:
+994 50 352-33-18, 55 202-73-53

Baş redaktorun müavini:
Ramiz Qərib
Xüsusi müxbir:
Tariyel Cəlil
Региональный корреспондент:
Анар Балаев
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə
S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17
Navnisan: Bakı Az1040, soyaq
S.Mêhmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку Az1040, улица
С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500